

26!

• 2/07 • poletje 2007 • brezplačen izvod

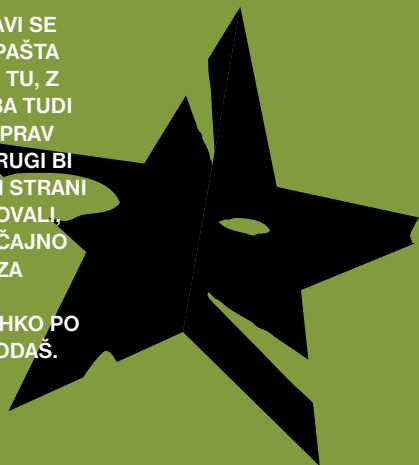
poletni festivali
NOČ V ZAGREBU
LINUX OKNA
changemakers

Lačen?

JAJCE NA OKO? NO PROBLEM! TO ITAK ZNA VSAK. USTAVI SE PONAVALI PRI JEDEH, KI IMAJO VEČ KOT 2 SESTAVINI (PAŠTA + OMAKA IZ PLOČEVINKE). MIMOGREDE JE POLETJE ŽE TU, Z NJIM PA TUDI ČAS ZA ZABAVO IN IZLETE. JESTI JE TREBA TUDI NA MORJU, JE PA RES, DA SE NIKOMUR NE LJUBI STATI PRAV DOLGO V KUHINJI - PO ENI STRANI JE PREVROČE, PO DRUGI BI LAHKO POČELI MARIKAJ BOLJ ZABAVNEGA. PO TRETJI STRANI PA JE ZLATA RESNICA, DA TE BODO PRIJATELJI OBČUDOVALI, ČE JIM BOŠ NA MIZO POSTAVIL KAJ DRUGEGA KOT OBIČAJNO PAŠTO. PRIČUJOČI RECEPTI TI CELO OMOGOČAJO, DA ZA PRIPRAVO UPORABIŠ CELO KLAPO, ČE BOSTE LE IMELI DOVOLJ NOŽEV. KOLIČINA JE ZA 4 OSEBE, SICER PA LAHKO PO LASTNEM OKUSU KAKŠNO REČ IZPUSTIŠ IN KAKŠNO DODAŠ.

hladno kosilo

POLETNE EURO<26 LADJICE

Potrebuješ:

- 1 glavo ... kitajskega zelja (z lepimi listi)
- 300 g kuhanega pršuta v rezinah
- 200 g kuhane sunke v kosu
- 1 avokado
- 1 kumaro
- 200 g naribanega sira

Kitajsko zelje razdeli na liste, ki jim odrežeš najdebelejši del stržena, jih opereš in odcediš. To bodo ladjice. Čez spodnji (zarežani) del listov na vsakega položi rezino ali dve kuhanega pršuta. Nato na drobne palčke nareži šunko, kumare in avokado. Najprej popraži šunko, da se zmehča, nato pa za kratek čas dodaj še ostalo. Tako pripravljeno mešanico nato nadevaj v ladjice in na koncu posuj z naribanim sirom. Ladjice se je z rokami kot hot dog. Če koga okus po sveži zelenjavi preveč moti, naj mešanico namesto s sirom polije z navadnim jogurtom (lahko pa tudi z majonezo).

osvežilna malica EURO<26 DIP

Potrebuješ:

- 1 veliko cebulo
- 3-4 stroke cesna
- 1/2 l navadnega jogurta
- dodatke za pomakanje: zelenjava, kruhove palčke ...

Čebula in česen sta zdrava stvar, čeprav ju ponavadi ne maramo. Predvsem nas skrbi zadah. No, v jogurtu ali mleku nista tako nevarna, sicer pa – če boste v taki malici uživali vsi, boste delili tudi zadah in skrbi so odveč. Čebulo in česen na drobno sesekljaj (punce, prepustite to fantom, ki se radi važijo, kako jim ne gre na jok), vse skupaj dobro premešaj z jogurtom in po želji dodaj še ščepec soli. Če si bolj mesne sorte, lahko dodaš še malce drobno sesekljane šunke.

Za pomakanje je primerno praktično vse: sveža zelenjava (paprika, korenje, tudi solatni listi), kruhove palčke ali celo čips, lahko pa se malo afnaš in pripraviš paradižnike češnjevce in mini mozzarellice. Za piko na i lahko iz obojega narediš pisana rdeče-bela nabodalca.

4

euro<26 novice

euro<26 projekti
euro<26 popusti
euro<26 natečaji
novi popusti euro<26

6

planet evropa

erasmus
novi interrail
noč v zagrebu

10

eksotika
esfahan

11

gravitacija

jedrska enegrija - optimalna rešitev?
changemakers
metelkova - mesto v mestu
intervju: anja bukovec
pomagam, torej sem
kaj početi poleti?

19

moveit!
nori športi 2

20

kult<ura

dogodki po sloveniji
dogodki po evropi

22

kult<film

george lucas

23

kult<scena

magija ali iluzija
fantazijski animeji

25

kult<glasba

nova glasba
abcd elektronike: ambient

28

kult<foto

dokumentarna fotografija

29

kult<knjiga

fantazijsko poletje in skrivnosti na plaži

30

klikorama

skrivnostna linux okna
zemlja, luna, mars

26!

★2/07 ★poletje 2007 ★brezplačen izvod

RECEPT
za počitnice

Za tiste, ki komaj čakajo, da se čimprej uležejo na plažo, noči pa prežurajo, je recept precej enostaven. Če pa imaš še dovolj energije in bi jo rad sprostil na čimbolj zanimiv način, je izbira malo težja. Uf, najprej na Šrilanko gradit domove žrtvam cunami, potem na ekološki tabor v Črni Gori pa še skok na Dansko na prostovoljno delo pri organizaciji Fair Trade festivala, za konec pa ostane še en teden zabave na EURO<26 taboru v Zadru ... Hm, časovno bi se še izšlo, finance so pa druga zgodba. Sicer na taborih nimaš veliko izdatkov, še največ te stane pot, sploh če si izbereš bolj eksotične destinacije (treba pa se je zavedati, da boš z uporabo letalskega prevoza tudi veliko več prispeval k onesnaževanju okolja). Ampak ni za obupati – vedno se najde kak zanimiv tabor tudi bliže domu, na poletnih delavnicah lahko skoraj brez stroškov sprostiš svojo kreativnost, na kakem glasbenem festivalu v naravi (po možnosti v bližini kakega vodnega vira) pa lahko združiš počitniško kampiranje s kulturnimi užitki. Kar precej je tudi brezplačnih dogodkov, kot je Trnfest v Ljubljani ali spremljevalno dogajanje festivala Lent v Mariboru, pa še festival uličnega gledališča Ana Desetnica, ki bo krožil po Sloveniji ...

Glede na vse večjo ponudbo festivalskega dogajanja v tujini pa se bo letos kar težko upreti, da ne bi pogledali čez mejo. Še posebej, ker so glasbeni in drugi poletni festivali z EURO<26 še bolj dostopni – LAKE07 in SPRINGSEVEN v Avstriji, SUMMERCASE in WEEKEND DANCE v Barceloni ... S kartico EURO<26 si lahko privoščiš tudi cenejšo poletno osvežitev z raftingom, kiteboardingom, poletom z balonom, soteskanjem, hydrospeedom ... Počitnice so tudi idealna priložnost, da izpopolniš znanje tujega jezika – poletni tečaji so tudi cenejši kot sicer. Lahko pa si privoščiš tečaj v tujini – bolj eksotično državo kot si izbereš, bolj zanimiva bo izkušnja. Še posebej če podaljšaš čas odhoda za kak teden in tako tečaj združiš s poletnim potovanjem. Če poleg tečaja opraviš prostovoljno delo, te tečaj stane veliko manj. Pa še neprecenljive izkušnje dobiš in direkten stik z domačini. Samo predstavljaš si, da na Galapagosu pomagaš pri pogozdovanju ali da v Gvatemali pomagaš zgraditi novo šolo ... Seveda pa ne gre samo za garanje – vedno ostane kaj časa za zabavo.

Recept za popolne počitnice je torej: ščepec koristnega + 2 žlici spoznavanja tujih kultur + 3 kilograme zabave + 1 glavo nepozabnih izkušenj.

m. o.

EURO<26 ★ DVE MLADINSKI KARTICI

Mednarodni projekti, natečaji in srečanja mladih, informacije o kulturnih dogodkih, več kot 100.000 popustov in ugodnosti po Evropi in Sloveniji, brezplačna rezervacija prenočišč Hostelworld ... vse to je mogoče samo z dvema mladinskima karticama:

- ★ **EURO<26:** klasična mladinska kartica nudi vse zgoraj naštetu (in več) / **8,35 EUR** (2.000 SIT);
- ★ **SŽ-EURO<26:** partnerska mladinska kartica nudi vse, kar ima klasična, in še **30 % POPUST** na vlakih po Sloveniji ter **25 % RAILPLUS POPUST** za potovanja v mednarodnem prometu! / **17 EUR** (4.074 SIT)

Več informacij o popustih in ugodnostih doma in v tujini: www.euro26.si. Imetniki kartic EURO<26 prejmejo še: revijo **26!**, katalog popustov EURO<26 in EURO<26 e-novice z informacijami o mednarodnih projektih, natečajih in novih popustih.

PRODAJNA MESTA

Seznam prodajnih mest za klasično EURO<26 kartico in partnersko SŽ-EURO<26 kartico lahko najdeš na www.euro26.si.

Novi prodajni mesti klasične EURO<26 kartice:

- ★ **AJDOVŠČINA:** ŠOUPostaja KAŠ, Vipavska cesta 11/a
- ★ **SEŽANA:** ŠOUPostaja KŠS, Partizanska cesta 15

CENEJE Z VLAKOM PO EVROPI

Imetniki kartice SŽ-EURO<26 lahko poleg **30 %** popusta na vlakih po Sloveniji koristijo tudi **25 %**

RAILPLUS POPUST za potovanja v mednarodnem prometu!

Popust velja za relacije med najmanj dvema državama. Več: www.euro26.si.

REZERVACIJE PRENOČIŠČ HOSTELWORLD

Kartice EURO<26 nudijo tudi možnost brezplačne rezervacije prenočišč HOSTELWORLD po celem svetu (samo preko spletne strani www.euro26.si). Za potrditev rezervacije je potrebno poravnati predplačilo (10% cene nočitve) s kreditno kartico. Ostalih 90% plačaš ob prihodu v prenočišče. Več: www.euro26.si

POLETNI TABOR EURO<26

Kaj početi letos poleti? Preživi aktiven in zabaven teden z mladimi iz različnih dežel ob ustvarjalnih delavnicah, športnih izzivih, medkulturnih zabavah in izletih v nacionalna parka Paklenica in Krka. Hm, vse to naenkrat? Kako?

Hrvaška kartica EURO<26 tudi letos vabi vse imetnike kartic EURO<26 na nepozabno poletno avanturo v **ZADAR!** Mednarodni tabor bo trajal **od 16. do 22. avgusta 2007** in bo vključeval vse zgoraj naštetu. Natančnejši program tabora bo objavljen na www.euro26.hr/index_e.php. Prijavnina, ki vključuje vse nočitve in hrano, znaša 155 evrov. Potne stroške do Zadra in nazaj krijejo udeleženci sami. Rok prijave je **20. julij 2007**, vendar je število udeležencev omejeno, zato pohiti. Prijavnico dobiš na zgornji spletni strani, za dodatne informacije pa nas lahko kontaktiraš tudi na info@euro26.si.

EFAC II ★ PREJEL VSEEVROPSKO NAGRADO!

Vsi se še spomnite projekta EUROPE FOR A CHANGE II, katerega duh še vedno živi na www.change-europe.org, kjer udeleženci projekta in obiskovalci spletne strani izmenjujejo mnenja o vsakdanjostih preko svojih blogov. Marca nas je presenetila novica, da je projekt EUROPE FOR A CHANGE II prejel nagrado **EUROPEAN CITIZENSHIP AWARD!** Podelitev je potekala 23. marca 2007 v Rimu ob obletnici podpisa Rimske pogodbe.

Ta nagrada je namenjena posameznikom in organizacijam za izvedbo najboljših projektov, ki utrjujejo idejo državljanstva EU. Veseli smo, da smo lahko sodelovali pri organizaciji in promociji projekta EUROPE FOR A CHANGE II in hkrati čestitamo vsem 27 udeležencem projekta ter ostalim 17 partnerjem, ki so pripomogli, da je projekt doživel tak uspeh na evropski ravni!

WWW.EURO26.ORG ★ NA POTOVANJE!

Preden odpotuješ preveri na www.euro26.org, kje lahko izkoristiš popust pri prevozi, v hostlih, restavracijah in pri drugih za popotnika pomembnih zadevah! Vseevropska EURO<26 spletna stran je namenjena vsem imetnikom kartice EURO<26 po Evropi in tudi vsem ostalim, ki so stari manj kot 26 let in želijo vedeti več o 100.000 popustih, ugodnostih in aktivnostih EURO<26. Vse informacije so v angleškem jeziku. www.euro26.org

INFORMACIJE O PROJEKTH

★ www.euro26.si ★ EURO<26 e-novice ★ revija 26!

NORO EURO<26 POLETJE!

Letos bo poletje z EURO<26 res pestro! Rafting, kiteboarding, polet z balonom, soteskanje, hydrospeed, adrenalinski parki in še več! Privožiti si **poletno osvežitev z do 25 % popustom** s kartico EURO<26! Izbor poletnih EURO<26 popustov v Sloveniji lahko najdeš na

www.euro26.si/si/popusti

Če te bolj zanima osvežitev s kampiranjem ob kaki reki in zraven uživati še v koncertih in delavnicah, se udeleži **poletnih festivalov** (Sajeta, Soča Reggae Riversplash in Njoki festival) s **5-15 % EURO<26 popustom!** Zbrali smo tudi nekaj **zanimivih poletnih dogodkov v tujini**, na katerih lahko izkoristiš **do 20 % EURO<26 popust**. Več si preberi na straneh 20 in 21 ali na www.euro26.si

Lahko pa se dva meseca potepaš z **vlakom po Avstriji** že za 19 EUR. Več na strani 7.

LOVCI NA POPUSTE!

TE ZANIMA DELO MED POČITNICAMI V TVOJI OKOLICI?
BI SI SAM DOLOČAL URNIK IN KOLIČINO DELA?

ISČEMO
TEBE!

Iščemo mlade z vse Slovenije za iskanje novih zanimivih popustov - po vsej Sloveniji. Ponujamo ti prilagodljivo delo, stimulativno plačilo in izziv. Prijave zbiramo do 25.6. 2007. Več info: miha.knavs@euro26.si, 01/426 52 68, 051 819 110 (9.00-17.00)

EURO<26 NAGRADNA ANKETA ★ NAGRADE

Vroča anketa za vroče poletne počitnice se je zaključila 20. maja 2007! Zanimalo nas je, kje raje preživljaš počitnice - doma ali v tujini, kje in kakšne vrste popustov potrebuješ za najbolj popolni oddih in še nekaj malenkosti. Prispelo je 575 anket! Rezultate ankete bomo kmalu objavili na spletni strani www.euro26.si, žreb pa je že odločil, kdo so srečni nagrajenci, ki bodo to poletje uživali na plaži bodisi v Avstriji bodisi na Krfu.

IN KDO SO NAGRAJENCI?

1. IN 2. NAGRADA: ENOTEDENSKA VSTOPNICA ZA FESTIVAL LAKE07 (www.lake07.com) / 4.-10.8.2007

★ **DOMEN KOZOLE IN TADEJ PAVLIČ**

3. NAGRADA: DESETDNEVNE POČITNICE NA KRKFU (v organizaciji agencije CMT, www.cmt.si) / 29.6.-6.7.2007

★ **MONIKA KROŠEL**

Ostalih **10 izžrebancev** bo prejelo praktično **EURO<26 NAGRADO:**

★ **IRENA ŠUTAR, BOJANA MATIČ, BARBARA BLAZINŠEK, SIMONA TOMAŽIN, MATEJA ŠRIMPF, MAJA DICHLBERGER, ALEŠ ZOREC, ANDREJA RUDAŠ, MIHA MIŠIČ, TANJA MALIČ**

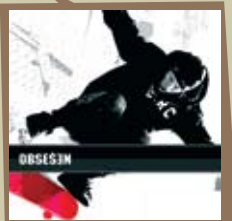
Čestitamo vsem nagrajencem! Priložnosti za sodelovanje na nagradnih natečajih in igrah bo še veliko. Da boš vedno na tekočem, spremljaj novosti na www.euro26.si in se naroči na EURO<26 e-novice.

POPUSTI EURO<26 ★ NOVOSTI

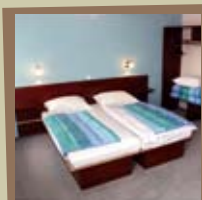
Da boš na tekočem, kaj je novega, je tukaj seznam novih popustov. In ker bi ti radi ponudili kar najboljše, te vabimo, da na spletni strani ocenjuješ in komentiraš popuste, kajti samo tako bomo lahko prilagodili ponudbo tvojim potrebam in željam. Več o EURO<26 popustih: www.euro26.si/popusti

KOPER

- ★ **FRIZERSKI SALON D**
ČEVLJARSKA ULICA 32, KOPER
10 % na vse storitve
- ★ **TRGOVINA POSTER**
ČEVLJARSKA ULICA 19, KOPER
10 % pri nakupu
- ★ **LIBRIS**
TRG BRATSTVA 9, PIRAN / PREŠERNOV TRG 9, KOPER, www.libris.si
10 % na turistično literaturo in leposlovje
- ★ **DOK 7**
PRISTANIŠKA 3, KOPER / O!BALA, OBALA 57, KOPER, www.obsession.si
10 % na vse blago (razen na že znižano)
- ★ **FRIZERSKI SALON IRENA**
SANTORIJEVA 2, KOPER
25 % na vse storitve
- ★ **FRIZERSKI SALON DAMA**
KIDRIČEVA 3, KOPER
10 % na vse storitve
- ★ **ARGENTI PLUS**
VOJKOVO NABREŽJE 11, KOPER, www.argentiplus.si
10 % na fotokopije in potrošni material
5 % na nakup računalniške opreme (gotovina)
- ★ **KOZMETIČNI SALON MAJA**
TOMINČEVA 1, KOPER
10 % na vse storitve
- ★ **FRIZERSKI STUDIO DENNIS HAIRSHOW**
ANKARANSKA 7, KOPER, www.dennis-hairshow.si
20 % na vse storitve
- ★ **FRIZERSKI SALON KRISTEJ**
FERRARSKA 10, KOPER
10 % pri nakupu izdelkov, 10 % na vse storitve

- ★ **TAXI GANI**
KROŽNA CESTA 4, KOPER
10 % na vse vožnje
- ★ **FRIZERSKI SALON GRIVA**
FERRARSKA 5 A, KOPER
10 % na vse storitve
- ★ **TELMOBIL**
VOJKOVO NABREŽJE 3, KOPER, www.telmobil.si
15 % na popravila GSM aparatov (delo)
5-10 % pri nakupu enega/dveh kosov dodatne opreme za mobilni telefon
- ★ **FRIZERSKI SALON ŠARM**
PRISTANIŠKA 2, KOPER
20 % pri storitvah

- ★ **PAAR**
PRISTANIŠKA 3, KOPER
10 % pri nakupu čevljev in modnih dodatkov
- ★ **MAJA STUDIO ZA NEGO TELESA IN FIZIOTERAPIJO**
FERRARSKA 8, KOPER
10 % na vse storitve

MARIBOR

- ★ **AVTOŠOLA FORMULA 3000**
PARTIZANSKA CESTA 30, MARIBOR, www.avtosola-formula3000-sp.si
10 % na tečaj cestno prometnih predpisov
- ★ **AKVARIJ TERARIJ MARIBOR**
ULICA HEROJA STANETA 19, MARIBOR, www.florina.si
20 % pri nakupu vstopnice za ogled razstave

- ★ **TOP POWER STUDIO MARIBOR**
ULICA STANETA SEVERJA 7 B, MARIBOR
30 % na karto za 10 obiskov fitnesa, 50 % na letno karto za fitnes

PTUJ

- ★ **FOTO LANGERHOLC**
PREŠERNOVA ULICA 2, PTUJ, www.foto-langerholc.si
11 % na amaterske fotografije
- ★ **ZASEBNE SOBE IN APARTMAJI ŠILAK**
DRAVSKA ULICA 13, PTUJ, www.rooms-silak.com
12 % na nočitve daljše od 5 dni (dodatni popust za skupine)
- ★ **ODDAJA SOB KRAPŠA**
MAISTROVA ULICA 19, PTUJ, www.krapsa.com
11 % na nočitev (več kot 3 nočitve) izposoja kolesa 1 dan zastoj

KRŠKO

- ★ **TRGOVINA TANJA**
CKŽ 20, KRŠKO
10 % na fotokopiranje, 10 % na storitve papirnice
- ★ **FOTO POTOČNIK**
CKŽ 17 A, KRŠKO
20 % na fotografije za dokumente
- ★ **FRIZERSTVO BEAUTY**
CKŽ 9, KRŠKO
10 % na striženje

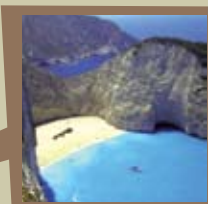
OSTALI KRAJI

- ★ **CMT D.O.O.**
KERSNIKOVA ULICA 5, LJUBLJANA, www.cmt.si
15 € popusta na poletne potovalne programe 2007: Zakintos, Sicilija, Budva, Krk
- ★ **HOSTEL DIC**
POLJANSKA CESTA 26, LJUBLJANA, www.hosteldic.com
1-2 € na osebo za tro/dvo/enoposteljno sobo
- ★ **GOSTILNA POTOK**
DOLENJE 64, JELŠANE
10 % na prenočišča in hrano
- ★ **GOSTIŠČE KOLESAR**
DOLENJE SUŠICE 22, DOLENJSKE TOPLICE, www.gostisce-kolesar.com
20 % na nočitve, 10 % na gostinske storitve
- ★ **TRGOVINA ONIX**
KOLODVORSKA CESTA 6, PIVKA
15 % na vse izdelke
- ★ **HOTEL & HOSTEL SPORT**
KOLODVORSKA 1, POSTOJNA, www.sport-hotel.si
30 % na najem kolesa
10 % pri nakupu kolesarskega vodnika MTB Park
- ★ **LINIJA SPORT**
ŠUSTARJEVA KOLONIJA 42, TRBOVLJE, www.linija-sport.si
10 % na vse storitve
- ★ **PERCONI D.O.O.**
ULICA 1. JUNIJA 16, TRBOVLJE
10 % na revije in DVD-je
- ★ **PENZION TRIPIČ**
TRIGLAVSKA CESTA 13, BOHINJSKA BISTRICA, www.bohinj.si/tripic
10 % na hrano in pijačo, 15 % na polpenzion
- ★ **KREATIVNI TABOR SAJETA**
GREGORČIČEVA ULICA 2, TOLMIN, www.sajeta.org
5 % na tedenske vstopnice in 15 % na delavnice

- ★ **TO BI D.O.O. – LEŽEČA KOLESA**
INDUSTRIJSKA ULICA 33, BISTRICA OB DRAVI, www.udobnoposvetu.si
2-5 % pri nakupu koles AZUB, USED, HASE

- ★ **NJOKI SUMMER FESTIVAL 2007**
AJDOVŠČINA, www.njokifestival.com
10 % na ceno vstopnice

- ★ **SOČA REGGAE RIVERSPLASH 2007**
TOLMIN, www.vinilmaniarecords.si
5 % na ceno vstopnice

TOREJ ... NAJPREJ SE ODLOČIŠ, DA NEDVOMNO GREŠ. POTEM SI PARKRAT PREMISLIŠ. RAZEN, ČE NISI TAKO KOT JAZ IN SPREJEMAŠ ODLOČITVE, TUDI TISTE TA VEČJE, BREZ PRETIRANEGA CIRKUSA. POTEM IŠČEŠ INFORMACIJE. TAKŠNE IN DRUGAČNE. O ČEM GOVORIM? O AKCIJSKEM PROGRAMU EU SOCRATES ERASMUS ZA SODELOVANJE PREK NACIONALNIH MEJA NA PODROČJU IZOBRAŽEVANJA, KI OMOGOČA MOBILNOST ŠTUDENTOV OZ. OPRAVLJANJE DOLOČENIH ŠTUDIJSKIH OBVEZNOSTI V TUJINI.

Formalno gledano se lahko s postopkom študija v tujini preko programa Socrates Erasmus seznaniš resnično kjerkoli. Spletna stran lastne fakultete, univerze, Cmiepiusa ... Potem sledijo malo bolj neformalni viri, razni članki in pa prijatelji, znanci, forumi ipd. Zdi se, da zdaj postopke poznaš že v spanju in končno se pojavi razpis, kamor se popolnoma navdušen prijaviš. To pomeni, da najprej izbereš državo, univerzo, fakulteto in izpolniš prijavnico ter napišeš izjemno prepričljivo motivacijsko pismo.

IZBIRA

Pri izbiri fakultete si seveda omejen z dejstvom, da če hočeš, da se ti izpiti, ki jih opravljaš v tujini, priznajo tudi doma, moraš izbrati ustanovo, ki ponuja predmete, ki so po kreditnih točkah, vsebini, številu ur in načinu dela ekvivalentni obveznim predmetom, ki jih v istem časovnem obdobju opravljaš doma. Nadalje je priporočljivo, da obvladaš jezik, v katerem na ustanovi gostiteljici potekajo predavanja. Seveda se je mogoče vpisati na kakšen tečaj in jezika priučiti že kar doma, ali pa se odločiš poskusiti kar tam. Nedvomno pa se seznam ustanov, ki so po upoštevanju vsega zgoraj naštetega še primerne, kar opazno skrajša, kar lahko tudi pomeni, da svoje osnovne sanje malo prilagodiš. Razen, če sam poiščeš univerzo, fakulteto, ki ponuja predmete iz tvojega programa in naknadno poskrbiš za sklenitev bilateralnega sporazuma med domačo fakulteto in to novo ustanovo.

Ja, nekako tako gre. Prijavi se. In po prijavi čakaš. In čakaš. In še malo čakaš. Med čakanjem seveda vsak dan po trikrat preveriš elektronsko pošto in sčasoma prejmeš prijeten

mail, ki te vabi na selekcijski razgovor. Ta poteka kar na tvoji fakulteti. Komisijo sestavlja predstavnik katedre, na kateri študiraš, in predstavnik službe za mednarodno sodelovanje. Če razgovor opraviš uspešno ali če ni nikogar drugega, ki bi želel študirati ravno tam, kjer si sam želiš, si na izmenjavo sprejet, o čemer te obvesti še en mail, tokrat z domače univerze.

PREDMETI

In potem se prične. Zaveš se, da moraš bolj ali manj za vse poskrbeti sam. Znova sprašuješ vse, ki naj bi bili za te zadeve pristojni, in ugotavljaš, da so si informacije, ki jih pridobiš od mednarodne službe, internetne strani tvoje nove fakultete in ljudi, ki so tam že študirali, popolnoma nasprotujoče in ugotoviš tudi, da ne razumeš ničesar več. Kljub temu, ker pač nimaš kaj bolj pametnega početi, še enkrat pregledaš internetno stran univerze, kamor naj bi domača univerza poslala vse tvoje podatke, saj je potrebno sestaviti učni načrt predmetov, ki naj bi jih opravljal v tujini. Seveda pa so le ti objavljeni za preteklo leto, kar pomeni da ni zagotovljeno, da se bodo izbrani predmeti izvajali v enakih terminih oziroma da se bodo sploh izvajali. Na srečo lahko učni načrt tudi naknadno spreminjaš.

BIROKRATSKI ZAPLETI

Torej ... iščeš predmete, ki bi ti ustrezali, in medtem zgrožen ugotoviš, da 3. aprila bereš, da je bil rok za prijavo 1. april. Mrzlično razmišljaš, ali je mogoče vse skupaj prvoaprilska šala, ali se ti je samo sanjalo, ko si z univerze prejel obvestilo, da ti bo tuja univerza poslala vse obrazce na domači naslov. Hm ... in potem malo povprašaš. Znova. In pišeš kar neposredno na tujo univerzo, kjer ti sporočijo, da oni tvojih podatkov pač nimajo. Torej, kam že je univerza poslala tvoje podatke? Aja, pa brez skrbi. Prvoaprilski rok zate ne velja. Gre za prvi maj, kar pomeni še en mesec več. Navdušen povprašaš še po obrazcih, ker ti, ki so objavljeni na internetni strani, zate niso primerni, in ko so posredovani odgovori hitri in natančni, ti odleže.

Dokler ne ugotoviš, da univerza, kamor se vpisuješ, ni kar tako. Najprej kot ena redkih zahteva preizkus znanja jezika. Prijazno ponujajo kar štiri različne možnosti, med njimi tudi izpit, ki ga pripravlja fakulteta, vendar pa je za to potrebno predčasno odpotovati

na bodočo lokacijo študija. Na podlagi povedanega izbiraš in ugotoviš, da lahko v bistvu »izbereš« samo eno, in sicer IELTS, ki se edini izvaja pri nas. Test pa seveda lahko pišeš samo 25. maja. Hm ... saj rok za prijavo je pa samo en mesec PREJ! Torej se dogovoriš, da pošlješ rezultate naknadno. Oblikuješ učni načrt. Podpišeš dogovor o izmenjavi. Napišeš še eno motivacijsko pismo za tujo univerzo, si priskrbiš potrdilo o opravljenih izpitih in ga prevedeš v angleščino, saj zahtevajo uradni prevod. Kupiš veliko A4 ovojnico in olajšano spraviš vso dokumentacijo (ki jo iz varnostnih razlogov seveda fotokopiraš) in jo par dni pred rokom pošlješ. In znova čakaš. Čakaš na odgovor, čakaš na test in rezultate, ki morajo biti dovolj dobri, da te sploh vzamejo. In razmišljaš, da si za študij izbral res eno posrečeno fakulteto. Ampak se pa zavedaš, da je kljub vsemu to to, kar želiš storiti, da je fakulteta nedvomno kvalitetna in da bo to izkušnja, na katero čakaš že ... »od vedno«.

IN ČAKAŠ ...

Še vedno sem popolnoma navdušena nad dejstvom, da odhajam študirat v Amsterdam. Še vedno komaj čakam september. Še vedno praktično vsak dan preverjam, ali je na moj stalni naslov že prispel paket z vsemi navodili, in še vedno znova in znova pregledujem učne načrte predmetov, ki jih bom poslušala na International School for Humanities and Social Sciences (ISHSS), kljub temu da praktično vem že na pamet, kakšna je vsebina. In ja ... čedalje bolj spoznavam, da ni vedno vse popolnoma jasno, premočrtno in enostavno in da se za stvari, ki jih res želiš, splača tudi malo potruditi. In čakam na odgovor ... Lahko bi rekla ... to be continued. Upam, da iz Amsterdam. Če ne pa nedvomno naslednje leto poskusim spet.

- ★ www.uni-lj.si/szms/infostud.asp
Informacije za Socrates Erasmus študente
- ★ www.uni-lj.si/bilateraleo4-05.asp
Socrates Erasmus članic Univerze v LJ
- ★ www.esn.org - Erasmus Student Network
- ★ www.esn-slovenia.org - Erasmus Student Network Slovenia
- ★ www.cmiepius.si/VZU/Erasmus-CMIEPIUS
- ★ www.sou-lj.si/mp/srcce.html - ŠOU v Ljubljani
- ★ <http://srcce.kiss.si> - SRCE, študentski info center

V MEDNARODNEM PROMETU SO EVROPSKE ŽELEZNICE LETOS APRILA PONUDILE PRENOVLJENO PONUDBO INTERRAIL, OBENEM PA SO SE POSLOVILE OD PONUDBE EURODOMINO. GRE ZA PONUDBI, KI STA GENERACIJAM MLADIH OMOGOČILI RAZMEROMA UGODNO POTOVANJE Z VLAKOM PO EVROPI, MAROKU IN TURČIJI. LETOS STA PONUDBI DOBILI SKUPNO TRŽNO IME – INTERRAIL – IN NOVO OBLIKO.

V prid potovanja z vlakom govori kar nekaj dejstev – dostopnost postaj, razvejana mreža železniških prog, rednost prevozov, kakovost storitve in varnost – idealno za spoznavanje mest in držav na evropski celini, kajti vlaki vozijo prav do mestnih središč. Za vlak velja, da je pisan na kožo sodobnemu in radovednemu popotniku, ki rad navezuje stike z drugimi narodi in kulturami. Takšnemu potniku je namenjena mrežna vozovnica InterRail.

Nova ponudba InterRail združuje elemente dosedanje vozovnice Inter Rail Global Pass in Euro Domino vozovnic ter velja v 30 državah. Sistem con vozovnic (A, B, C, D, E, F, G in H) je ukinjen, ponudba pa ne velja več za področje Maroka in Rusije, ki je sicer do sedaj sodelovala samo v ponudbi Euro Domino. Novost je tudi možnost izbire med »flexi« ali »kontinuiranimi« vozovnicami. Flexi vozovnice veljajo za določeno število potovalnih dni v izbranem obdobju veljavnosti vozovnice. Flexi vozovnice so v ta namen opremljene z dodatnim listom – koledarjem – v katerega potnik vpiše dneve potovanja. Kontinuirane vozovnice omogočajo potniku, da lahko potuje vsak dan v določenem obdobju veljavnosti vozovnice. InterRail obsega dve vrsti vozovnic:

- ★ **INTERRAIL GLOBAL PASS**, ki omogoča potovanje po progah vseh članic ponudbe. Flexi vozovnice veljajo za 5 potovalnih dni v 10 dneh oziroma 10 potovalnih dni v 22 dnevnom obdobju veljavnosti vozovnice, kontinuirane vozovnice pa veljajo 22 dni ali 1 mesec.
- ★ **INTERRAIL ONE COUNTRY PASS**, ki omogoča potovanje po progah posamezne države. Vozovnice so flexi vozovnice in omogočajo 3, 4, 6 ali 8 potovalnih dni v enem mesecu. Države so razvrščene v štiri cenovne skupine. Posebnost je vozovnica InterRail GREECE PASS, ki omogoča potovanje po Grčiji, vozovnica InterRail GREECE PLUS PASS pa velja tudi za potovanje s pomorsko družbo Attica.

Ponudba InterRail omogoča potniku večjo fleksibilnost pri izbiri ciljev potovanja (ena ali več držav), obdobja veljavnosti in števila potovalnih dni. Z vozovnico InterRail lahko potniki uveljavijo popuste pri Bonus partnerjih ponudbe InterRail, in sicer pri:

- ★ nekaterih pomorskih prevoznikov (od 20 do 50 %),
- ★ privatnih železniških prevoznih podjetij (50 %),
- ★ transportnih in drugih muzejev (nekateri nudijo celo brezplačen vstop).

Plačilo dodatkov velja za določene vlake višjega ranga. Cene vozovnic si lahko ogledaš na spletni stran www.slo-zeleznice.si (mednarodni promet/vozovnice in popusti).

Več o InterRailu pa na www.interrail.net in www.interrailnet.com.

novi

INTERrail

POTEKANJE Z VLAKOM PO AVSTRIJI

V sodelovanju z Avstrijskimi železnicami so Slovenske železnice za mlade pripravile ugodno ponudbo za poletna popotovanja - vozovnico Sommerticket, ki velja od 1. julija do 8. septembra 2007:

- ★ na voljo sta dve vozovnici: za mlade do 19. leta: 19 EUR / za mlade do 26. leta: 49 EUR
 - ★ velja za potovanja v 2. razredu po progah Avstrijskih železnic z vsemi vrstami vlakov, razen s posebnimi
 - ★ z njo lahko ob sobotah, nedeljah in praznikih potuješ brez omejitev, od ponedeljka do petka pa od 8. ure naprej – ta omejitev ne velja za potovanja ob prihodu v Avstrijo oziroma odhodu iz nje
 - ★ za potovanje od odhodne postaje v Sloveniji do meje in nazaj dobiš 50 % popust
 - ★ pred nakupom mora potnik predložiti potni list ali osebno izkaznico (identiteto potnika ima pravico preveriti tudi osebje na vlaku); za nakup vozovnice Sommerticket potrebuješ mladinsko kartico EURO<26
- Ne pozabi s seboj vzeti kartice EURO<26, ki ti bo v Avstriji nudila **več kot 2.000 popustov** in ugodnosti EURO<26 – več na www.euro26.org ali www.euro26.at.

V BOSNO IN HERCEGOVINO PONOČI

Po več kot desetih letih je od aprila letos med Zagrebom in Sarajevom ponovno vzpostavljena povezava z nočnim vlakom. Vlak vozi preko Siska, Volinje, Prijedora, Banja Luke in Doboja. Z vlakom EC Mimara (odhod iz Ljubljane ob 17.45) je v Zagrebu vzpostavljena prestopna zveza na nočni vlak Zagreb-Sarajevo. Tudi ob vrnitvi iz Bosne in Hercegovine je vzpostavljena zveza na vlak EC Mimara; potniki, ki potujejo proti Štajerski, pa imajo zvezo z vlakom EC 158 Croatia.

DO LIPICE IN ŠKOCJANSKIH JAM

Divaška železniška postaja je dobro izhodišče za obiskovalce Škocjanskih jam in Lipice, a je bila doslej za tiste, ki so v Divačo pripeljejo z vlakom, slabo prometno povezana z obema turističnima biseroma. Po pešpoti je od divaške postaje do Škocjanskih jam kar 40 minut hoda. Od aprila letos z divaške postaje vozita dva avtobusa, njun vozni red je usklajen z voznim redom vlakov. Vozila bosta vse dni v letu, le ob ponedeljkih, ko je Lipica zaprta za obiskovalce, avtobus med postajo Divača in Lipico ne bo vozil. Obiskovalci lahko izbirajo med dvema dopoldanskim in dvema popoldanskima povezavama divaške postaje z obema krajema. Do Škocjanskih jam je 7 minut, do Lipice pa dobrih 15 minut vožnje.

V BENETKE S FRIENDS&MORE

Slovenske železnice so v sodelovanju z Italijanskimi železnicami za potnike iz Slovenije pripravile posebej ugodno ponudbo za letošnje poletje - vozovnico Friends&More, ki velja za dve osebi po principu »plača eden, potujeta dva«. Od 1. junija do 15. septembra 2007 bosta lahko dve osebi potovali v Benetke za neverjetnih 25 EUR v eno smer (50 EUR v obe smeri). Število sedežev po tako ugodnih cenah je določeno za vsak vlak in za vsak dan posebej – to pomeni, da po tako nizkih cenah lahko potujejo le tisti, ki se prvi odločijo za nakup vozovnic. V avgustu je število tovrstnih vozovnic zelo omejeno, junija in julija pa jih je na voljo kar precej. Novica je zanimiva tudi za tiste, ki načrtujejo iz Benetk potovati na dopust ali počitnice z ladjo ali letalom.

KDO ŠE NI SLIŠAL ZA MESTO, KI JE ZRASLO NA BREGOVIH MEDVEDNICE IN NA OBALAH REKE SAVE ... MALO MANJ ZNANO PA JE DEJSTVO, DA JE ZAGREB DOBIL IME PO LEGENDI O IZGUBLJENEM PLEMIČU, KATEREMU JE PREPROSTA KMETICA MANDA PONUDILA VODO, KI JO JE »ZAGRABILA« IZ IZVIRA, KI SE ŠE DANES IMENUJE PO NJEJ. IZVIR MANDUŠEVAC SE NAHAJA V SAMEM SREDIŠČU MESTA IN JE SAMO ENA OD ZANIMIVOSTI, KI JIH NUDI ZAGREB.

Sprehod skozi mestno središče od srednjeveškega Gradca (stari »purgeri« mu rečejo Grič) do Kaptola, kjer stoji znamenita neogotska katedrala, nam pokaže, da ima Zagreb dolgo in burno preteklost. V bližini katedrale se nahaja tržnica Dolac, ki s svojo raznovrstno ponudbo privablja zagrebške gospodinje ter tiste, ki želijo začutiti gnečo in glasne vzklike prodajalcev. Pivnice, kavarne, pubi, muzeji, gledališča, parki ... so samo majhen del tega zanimivega mesta, ki te vabi, da ga bolje spoznaš. Možnosti je veliko, na tebi pa je, da se »zagreb-eš« pod površje mesta. Kdo ve, mogoče ti bo to malo velemesto postalo všeč ...

Prebivalci Zagreba so ponosni na svojo športno preteklost. Tako je med najbolj znanimi simboli mesta tudi nogometni stadion. Najbolj popularen nogometni klub je, uganili ste, Dinamo, katerega navijači Bad Blue Boysi s skandiranjem glasno spodbujajo igralce. Nedokončani stadion je čisto nasprotje zelene oaze, ki se nahaja v bližini. Mestni park Maksimir obiskovalcem nudi osvežitev od prometne gneče in vrnitev v naravo. V sklopu parka se nahaja tudi živalski vrt, ki je sicer manjši od ljubljanskega, je pa prijetno urejen in ima bolj eksotično ponudbo živalskih vrst.

Trg bana Josipa Jelačića, bivši Trg republike, je danes znan samo kot Trg. Kip, ki dominira na trgu, je spomenik banu Jelačiću, pomembni politični osebnosti v zgodovini Hrvaške. Danes je kip popularen kot mesto, kjer se srečujejo mladi. Pod konjskim repom je namreč tradicionalno mesto sestajanja mladih parov, za večino najstnikov pa je običajen izraz »Vidimo se pod repom!«. Starejši se raje srečujejo nekoliko bolj stran, pod uro, ki je še eden od simbolov Zagreba, ter zraven knjižarne Znanje (t.i. Matoš), ki se nahaja na drugi strani Trga.

Ilica, najdaljša zagrebška ulica, ki se razteza od samega centra do obrobni delov mesta, je poznana kot »meka« za vse šopingoholike in kot kraj, kjer se nahaja slaščičarski simbol mesta, **SLAŠČIČARNA VINCEK**, ki nudi veliko vrst sladoleda in drugih poslastic. V bližini se vzpenja legendarna zagrebška vzpenjača, najstarejše javno prevozno sredstvo v Zagrebu (od 1893), ki te pripelje do stolpa Lotrščak. Ta predel nad mestom se imenuje Gornji grad in je politično središče Hrvaške – tukaj se nahajajo Banski dvori in Sabor. Iz Lotrščaka se razteza lep pogled na zagrebško panoramo.

Če začutiš potrebo po kavi ali čaju, se sprehodi po ulici Ilici do Cvjetnega trga, kjer najdeš **ŠPICO**, trendovski kraj s številnimi kavarnami in teraso. »Špiceri«, bogati Zagrebčani, tukaj pijejo svoje sobotne kavice in zavistno

noč v

opazujejo ponudbo najnovejših modelov »fensi« škorenjcev in njihovih sveže pobarvanih lastnic z novimi dizajnerskimi očali, ki prekrivajo pol obraza. Biti v Zagrebu in ne popiti kave na Špici je velika napaka. Bodisi zaradi čednih deklet/fantov, za katerimi lahko oprezaš, bodisi zato, ker tudi sam lahko postaneš objekt različnih pogledov. Ja, Špica je vedno »in«!

Če te ne zanima modni cirkus niti zapeljivi pogledi, bi pa rad v miru popil kavo, priporočam **KIC – KULTURNO INFORMATIVNI CENTAR** (www.kic.hr), ki bogati Zagreb s svojimi kulturnimi dogodki. V bližini elitnega zagrebškega »sejma ničevosti« se nahaja Hrvaško narodno gledališče in muzej Mimara, ki sta temelja kulturne ponudbe Zagreba.

V vsakdanjem življenju mladih zagrebških študentov je neizbežna tudi kava v simpatičnem Irish pubu, znanem kot **GODOT**, ki se nahaja v bližini študentskega centra. Letna terasa te kavarne je kulturni kraj, kjer so mnogi preživeli leta svojega študija (ah, prečudoviti spomini ... – op. a.).

Če imaš raje nočno življenje, ti Zagreb lahko ponudi res veliko. Številni zagrebški lokali so kraji, kjer boš pustil velik del svojih prihodkov. Cene alkoholnih in brezalkoholnih pijač so »popularne«. Velika količina spitih napitkov pa je še popularnejša v Zagrebu. Za izkušene obstaja pravilo: kolikor lahko popiješ + še ena za na pot. V nasprotju z vsemi predpostavkami je večina Zagrebčanov zelo gostoljubna v času konzumiranja pijač, tako da se ni treba bati srečanja z nenaklonjenimi domačini.

Tkalca (Tkalčičeva ulica) je zelo dobro izhodišče za nočno zabavo. Bližina Trga in številni klubi in bari so to malo ulico spremenili v center nočnega življenja. Klubi, kot je **MELINA**, in bari, kot sta **PORTAL** in **IGUANA**, so mednarodno priznane institucije, ki privabljajo zabave željne svetovne popotnike. Po nekaj pijačah si pripravljen na globlje raziskovanje ... Naj bo rock'n'roll, drum'n'bass, tech house ali turbo folk, Zagreb nudi vse! O okusih se ne razpravlja, važna je samo zabava.

Kluba **MOČVARA** (www.mochvara.hr) in **KSET** (www.kset.org) sta vodilna v zagrebški alternativni kulturi. Močvara ima kljub bogatemu kulturnemu dogajanju, ki bogati mesto, podobne probleme kot Metelkova mesto in še marsikatero drugo središče alternativne kulture po svetu. KSET je legendarni klub, ki ga že leta vodijo študenti FER-a in ima že od vsega začetka kulturni status med zagrebškimi študenti, zahvaljujoč predvsem izvrstnemu programu. Nekateri klub označujejo kot najpomembnejši kraj hrvaške jazz scene.

Lokali, kot sta **AQUARIUS** (www.aquarius.hr) in **PIRANHA** (oboje zraven umetnega jezera Jarun, zagrebškega »morja«), dajejo pravi pomen izrazu clubbing. Aquarius je bil eden izmed prvih klubov, ki je na Hrvaškem osvojil elektronsko klubske sceno in omogočil razvoj hrvaškega hip-hop. Piranha pa je idealen tako za željne plesa, kot tudi za željne druženja ob koktejlih. Mnogi klubi nudijo tudi EURO<26 popust.

VOJEREBU

Poleg kulture clubbinga je v Zagrebu ob številnih pubih vse bolj prisotna kultura pubbinga. **DUBLIN PUB** (www.dublinpub.hr) in **MOVIE PUB** (www.the-movie-pub.com) sta samo dva od najbolj obiskanih, točnega števila pubov pa nihče ne ve (raziskovanje je še v teku! – op. a.).

Če bolj ceniš melodije vzhodnega porekla, te bodo zanimali lokali, kot sta **LUBNICA** in **FONTANA**, kjer lahko uživaš v živi glasbi in plesanju po mizah (streljanje v zrak in razbijanje kozarcev je vključeno v ceno).

Za tiste drugačnega okusa so še vedno tu zbirališča, kot sta **KRIVI PUT** in **LIMBO**. Njihovi obiskovalci se pozno v noč družijo ob kozarcih svojega priljubljenega hmeljevega soka.

Na žalost se vsaka nočna zabava zaključi z jutrom, ki obvezno prinese tudi lakoto. Občutek praznine v tvoji trebušni votlini lahko popraviš v raznih pekarnah, ki nudijo svoje izdelke vprašljive kvalitete. Burek ali piroška je večno vprašanje, ki je namučilo že mnoge. Rešitev je enostavna ... oboje! Seveda z jogurtom! Vožnja v nočnem tramvaju je urbana športna disciplina, v kateri so po zabavni noči sodelovali že mnogi. V tem ekstremnem vozilu občudujočih zmogljivosti in precizne navigacije so redki zdržali vožnjo v celoti. Če se odločiš za to avanturo, si zapomni, da je »vožnja brez vozovnice najdražja vožnja« (slogan Zagrebškega električnega tramvaja).

Jutra so najboljši del dneva, ko lahko brezskrbno občuduješ arhitekturo zgradb brez hrupa in le tako popolno doživiš mesto Zagreb.

BEAM ME UP, SCOTTY

V Zagreb se lahko seveda odpraviš z avtom, ampak veliko bolj sproščeno (in ekološko) je, če se useš na vlak, ki vozi iz Ljubljane in Maribora direktno na glavni kolodvor v Zagrebu. Za vozni red in cenik odsurfaj na www.slo-zeleznice.si ali na www.hznet.hr. Obstaja tudi avtobusna povezava z Zagrebom s podjetjem VEOLIA transport.

LAHKO NOČ

Noč v **HOSTLU ZAGREB** (www.hfhs.hr) lahko preživiš že za 11,20 evrov, v **YOUTH HOSTLU RAVNICE** (www.ravnice-youth-hostel.hr) pa za 15 evrov. Med cenejšimi sta tudi **HOSTEL LIKA** (Pasmanska 17) in **BUZZ BACKPACKERS** (Đorđićeva 24), za ostale prenočitvene možnosti pa odsurfaj na spletno stran www.euro26.si/hostelworld, kjer lahko tudi brezplačno rezerviraš Hostelworld prenočišča.

TOP 3

Mestno središče Zagreba je sestavljeno iz treh delov, na katerih se nahajajo pomembne mestne znamenitosti. Na Kaptolu je **ZAGREBSKA KATEDRALA** z dvema visokima neogotskima zvonikoma in sedež hrvaške katoliške cerkve. Gornji grad je administrativni center z znano Markovo cerkvijo, tu se nahajajo **BANSKI DVORI** in **SABOR** ali hrvaški parlament. Spodnji del mesta je poslovno središče Zagreba, tu je znani **TRG BANA JOSIPA JELAČIĆA**, ki je priljubljeno shajališče domačinov in turistov ter srce mesta.

EURO<26

Imetniki kartic EURO<26 lahko v Zagrebu (in po vsej Hrvaški) uveljavljajo mnoge popuste – v muzejih in galerijah do 100 %, v hotelih do 30 %, v kavarnah in restavracijah do 20 %, v diskotekah in klubih do 50 %, v butikih in modnih trgovinah do 15 %, 20-30 % popusta na avionske karte ... www.euro26.hr

VEČ INFORMACIJ

- ★ www.zagreb-touristinfo.hr
- ★ www.zagreb.hr
- ★ www.tulumarka.com/lokacije

»ESFAHAN JE POL SVETA.« - ZNAMENITI STAVEK IZ 16. STOLETJA ŠE VEDNO ODMEVA MED VELIČASTNIMI PALAČAMI, MOŠEJAMI IN TRGI TEGA NESMRTNEGA MESTA. KRONSKI DRAGULJ STARE PERZIJE JE ENO NAJMOGOČNEJŠIH ISLAMSKIH MEST.

V osrčju današnjega Irana, pod obronki gorovja Zagros, se bohota poldrugomilijonsko mesto. Drugačen od ostalih iranskih mest, bolj svetovljanski in nekoliko prefinjen s svojimi živahnimi bazarji, čudovitimi mošejami in bogatimi sprehajalnimi mostovi čez reko Zayandeh. Prestolnica Safavidske dinastije je doživela svoj zenit v času vladanja šaha Abasa I. v 16. in 17. st. Le-ta je dal mesto okrasiti z veličastnimi zgradbami, sponzoriral umetnost in kaligrafijo, miniature in slikarstvo. V njegovem času so v Evropi Perzijo zopet pojmovali kot politično velesilo, saj je bila številne vojne z Osmani in s tem rešila Evropo pred vse močnejšim prodiranjem le-teh na zahod.

Jagodni izbor prefinjene perzijske arhitekture je zbran na Imamovem trgu, ki s površino 500 x 160 metrov slovi kot drugi največji trg na svetu, krog in krog obdan z dvonadstropnimi kolonadami, nad katerimi se bohotijo šahova palača, subtilno prefinjena pisana kupola mošeje Lotflah ter največičastnejša med vsemi, ogromna modra Imamova mošeja.

SREBANJE ČAJA IN KAJENJE VODNE PIPE

Šah Abas I. je nekoč z visoke terase svoje palače zadovoljno opazoval pisano življenje na trgu – vojaške parade, ognjemete, bogato blago nešteti trgovcev in urne jahače pri igri priljubljenega pola, še ene izmed njihovih iznajdb. Danes pa si kot navadni smrtnik in redke turist lahko privoščiš sončno dopoldne na strehi čajnice z razgledom na še vedno živahen trg. Med počasnim puhanjem aromatičnega pomarančnega tobaka, klokoтанjem mehurčkov v vodni pipi in srebanjem močnega domačega čaja z obal Kaspijskega jezera lahko opazuješ številne iranske družine, ki posedajo po trati ob fontanah. Ponosni so na svoje mesto in če se le da, si po obveznem fotografiranju z mobilniki, romantične duše privoščijo še vožnjo z lepo okrašeno kočijo okrog trga.

V arkadah, ki obkrožajo trg, se bohotijo pisane

IRANA

trgovine z ročno izdelano keramiko, nakitom in miniaturnimi slikarjami ter bogate prodajalne pisanih perzijskih preprog, kjer kraljujejo eni najboljših »barantačev« v Aziji.

Iračani so neverjetno prijazni in gostoljubni ljudje. Skoraj vedno, ko raztegneš svoj oguljeni zemljevid, v trenutku pristopi nekdo, ki ti v brezhibni angleščini ponudi svojo pomoč, morda celo prevoz in večerjo pri njem doma.

PETEK JE DAN ZA PIKNIK

Esfahan je raj za sprehajanje in brezhibno urejeni mestni parki so, kot tudi drugod po Iranu, prava duša mesta. V deželi, kjer je alkohol prepovedan, prav tako ples in zabave, kjer živijo ženske in moški ločeno javno življenje, so mestni parki s skrbno pokošeno travo, pisanim cvetjem, številnimi fontanami, klopami ter nežno glasbo, kraj za spoznavanje in preživljanje prostega časa. Še posebej ob petkih, ki je v Iranu dela prost dan, se ob urejenih bregovih reke Zayandeh in v parkih okrog veličastnih palač zberejo skoraj vsi prebivalci (najbolj zagreti si v parku postavijo skromne šotore že v četrtek zvečer). To je dan, ki je namenjen naravi in družinam, ki si v parke prinesejo velike preproge, hrano in gorilnike za čaj, loparje za badminton, knjige in vodne pipe. Ko pa se v poznih večernih urah še zadnji piknikaši odpravijo proti svojim domovom, za njimi ne ostanejo kupi smeti in nesnage, ampak le urejen park, ki bo zopet zaživel naslednji dan.

tekst & foto: Peter Erzen

ZAGOVORNIKI JEDRSKE ENERGIJE SVARIJO, DA LAHKO V SLOVENIJI ČEZ KAKŠNIH DESET LET NASTOPI MRK, ČE NE ZGRADIMO NOVEGA BLOKA V NUKLEARNI ELEKTRARNI KRŠKO (NEK). TUDI ODGOVOR NA VPRAŠANJE O POTREBNOSTI DRUGEGA BLOKA, KI SO GA NA PORTALU www.energetika.net ZASTAVILI VODSTVO NEK, KAŽE NA NUJNOST GRADNJE DRUGEGA BLOKA.

BREZ NOVEGA BLOKA NE GRE

Stališče vodstva Nuklearne elektrarne Krško (NEK, www.nek.si) je, da Slovenija danes uvaža 20 % električne energije za pokrivanje svojih potreb, letni porast porabe pa je na ravni 3 %. »Odvisnost od uvoza tako lahko zmanjšamo le z izgradnjo novih zmogljivosti večjih kapacitet. Jedska energija je dobra izbira z vidika varovanja okolja, cenovne stabilnosti in zanesljivosti oskrbe,« pravijo v NEK. »Racionalna raba in alternativni viri pa problema ne rešujejo, temveč ga le kratkoročno blažijo«, še menijo.

ALI RES NE?

O nujnosti gradnje novega bloka NEK pa niso tako zelo prepričani v Focus društvu za sonaraven razvoj. V Sloveniji namreč energijo razmetavamo bolj, kot bi bilo potrebno. Podatek, da Slovenija v povprečju za enoto proizvoda (BDP) porabi 75 % več energije, kot je povprečna poraba energije na enoto proizvoda v starih članicah EU, nam govori, da z energijo ne ravnamo dovolj gospodarno. Tudi nenehna rast rabe energije ni dejstvo, ki ga moramo mimo sprejeti.

Za neodgovorno ravnanje z energijo je neprimerno iskati rešitev v povečanju kapacitet pridobivanja energije. Najprej si je treba zastaviti vprašanje, kako lahko zmanjšamo trenutno porabo energije? Zato je gradnja novega bloka v Krškem neprimerno vprašanje, vse dokler vlada z ukrepi ne zagotovi zmanjšanja ali vsaj ustalitev porabe energije. Alternativa gradnji nuklearke je tudi v obnovljivih virih energije. Glede na to, da smo v Sloveniji odvisni od uvoza surovin za proizvodnjo primarne energije okoli 70 %, so obnovljivi viri (voda, veter, les, sončna energija, geotermalni viri) pomembna zaloga energije.

JEDRSKA ENERGIJA JE DRAGA IN NEVARNA

Pri jedrski energiji gre za zelo **drago energijo**, čeprav je pogosto slišati nasprotno. Celotni stroški jedrske elektrarne, če upoštevamo stroške za razgradnjo in potencialne nevarnosti nesreč, so zelo visoki. Cena jedrske energije je danes nizka, ker ne vključuje številnih stroškov in je subvencionirana iz davkoplačevalskega denarja.

Po ugotovitvah analize World Energy Councila se je čas izgradnje jedrskih reaktorjev na svetovni ravni podaljšal, in sicer s povprečnih 66 mesecev v sredini 1970 let na povprečno 116 (skoraj 10 let) mesecev med leti 1995 in 2000. Ekonomika jedrske energije je močno odvisna od stroškov gradnje in zamude pri gradnji so imele bistvene učinke na ekonomičnost jedrske energije – obresti posojil za izgradnjo se povečujejo z daljšanjem časa gradnje.

Naslednja težava so vse številnejše **nesreče**, ki so posledica napak pri obratovanju jedrskih elektrarn. Okoljevarstvena organizacija Greenpeace opozarja, da številne napake in nesreče v jedrskih obratih javnosti ostanejo skrite, kar kaže na veliko rizičnost teh obratov.

Pogosto slišimo tudi to, da je jedrska energija rešitev problema spreminjanja podnebja. Študija, ki jo je pred nedavnim naročila britanska vlada, kaže, da se pri izrabi jedrske energije prav tako pojavljajo emisije ogljikovega dioksida, ki povzročajo spreminjanje podnebja, in sicer naj bi jih bilo toliko, kot pri modernejši elektrarni na plin. Emisije nastajajo tudi pri bogatenju urana, vendar so podatki o emisijah CO2 pri bogatenju urana tajni. Po raziskavi Evropske unije, s katero so ocenjevali celotni cikel generacije jedrske energije, od pridobivanja urana do razgradnje elektrarn, jedrske elektrarne proizvedejo okoli **50 % več emisij toplogrednih plinov** kot vetrna energija.

The Massachusetts Institute of Technology (MIT) ocenjuje, da bi morali, če želimo, da ima jedrska energija kakršenkoli učinek na globalno segrevanje, po svetu zgraditi **najmanj 1.000 novih reaktorjev**. To je izrazito nerealističen scenarij, saj je trenutna rast jedrske energije približno 4 %, hkrati pa investitorji niso več pripravljeni vlagati v dvomljivo jedrsko ekonomijo. Poleg tega se jedrska energija uporablja samo za proizvodnjo električne energije (trenutno predstavlja le 16 % svetovne električne energije). Električna energija pa prispeva le okoli 1/3 vseh toplogrednih plinov.

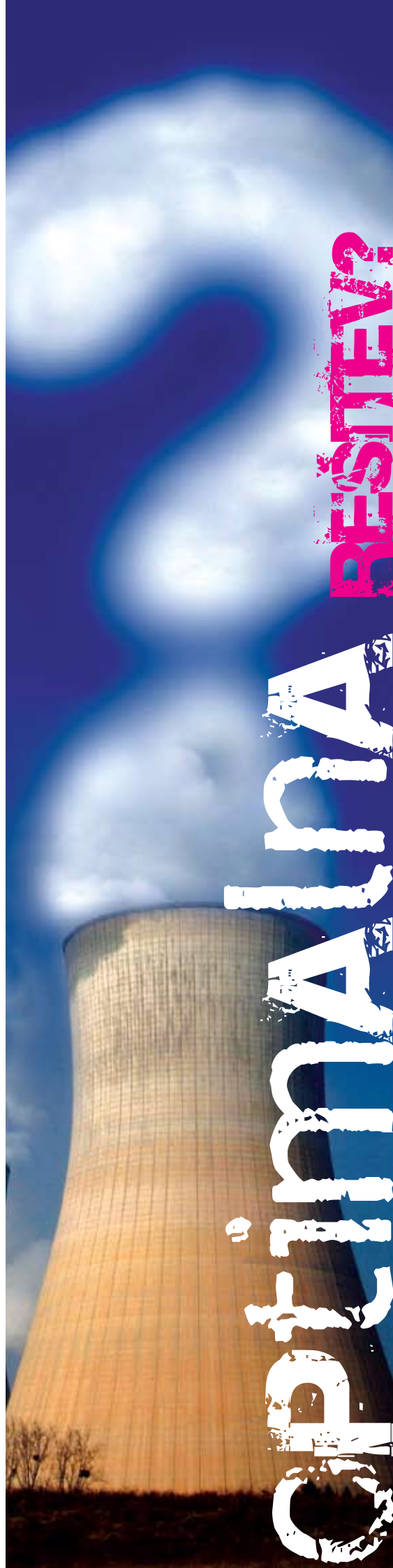
Naslednja težava je vprašanje **skladiščenja visoko radioaktivnih odpadkov**, ki še ni rešeno nikjer v svetu. V Sloveniji še zmeraj nismo našli dolgoročne rešitve niti za mnogo manj nevarne nizko in srednje radioaktivne odpadke.

Pomembna ovira je tudi dejstvo, da se zaloge urana, ki ga rabimo pri proizvodnji elektrike v jedrskem obratu, zmanjšujejo in naj bi jih bilo le še za 60 let. Zanimljivo ni niti to, da jedrska elektrarna ne zaposluje veliko ljudi v primerjavi z zaposlitvenimi potenciali v sektorju obnovljivih virov energije.

IZKORISTIMO POTENCIAL UČINKOVITE RABE ENERGIJE

Dokler nismo izkoristili vseh potencialov za zmanjšanje porabe in učinkovito rabo energije in dokler nismo trajnostno zaposlili vseh obnovljivih virov energije, je govoriti o gradnji novega bloka NEK neodgovorno do okolja in družbe. Razen tega ne gre zanemariti javnega mnenja. Po zadnjih raziskavah Evrobarometra 61 % Evropejcev meni, da je potrebno zmanjšati rabo jedrske energije zaradi nevarnosti, ki jih ta prinaša. Ista raziskava ugotavlja, da je takega mnenja tudi 65 % Slovencev.

- ★ <http://sl.wikipedia.org> (Spomnost jedrske energije)
- ★ www.greenpeace.org (reports / Climate Change - Nuclear not the answer)

SE TI KDAJ ZGODI, DA PO DNEVNIH POROČILIH OBSEDIŠ ODPRTIH UST IN SE SPRAŠUJEŠ, KAKO JE MOGOČE, DA SO V CIVILIZIRANEM SVETU MOŽNE TAKO ABSURDNE STVARI. KAKO JE MOŽNO, DA SMO TEHNOLOŠKO IN SOCIALNO NAPREDNI, PA SE KLJUB TEMU NE ZMOREMO IZOGNITI VOJNAM, LAKOTI, REVŠČINI, NASILJU NAD OTROKI IN ZAPOSTAVLJANJU TAKO ALI DRUGAČE PRIZADETIH LJUDI. BOGASTVO SE KOPIČI NA ENEM KUPU V TAKO VELIKI MERI, KOT SE POMANJKANJE KOPIČI NA DRUGEM. SE KDAJ VPRAŠAŠ, KAJ LAHKO STORIŠ? MOGOČE. VERJETNO PA TE HITRO ZATRE VSE PREVEČKRAT PONOVLJENO DEJSTVO, KI ŠE ZDALEČ NI RESNIČNO, IN SICER, DA POSAMEZNIK NE MORE SPREMENITI NIČESAR.

ASHOKA

Verjameš ali ne, obstajajo ljudje, ki so sami samcati dosegli vse kaj več kot minimalne spremembe. Ashoka je svetovna organizacija, katere vizija je svet, ki se hitro in učinkovito odziva na socialne izzive, v katerem ima vsak posameznik pogum, svobodo in socialno podporo, da se sooči s katerim koli problemom in naredi razliko. Leta 1980 jo je v Washingtonu ustanovil Bill Drayton. Ime je dobila po Ashoki, indijskem voditelju iz 3. stoletja pr. n. š., ki je svoje življenje posvetil ustvarjanju boljšega sveta.

Ashoka podpira posameznike, ki organizirajo projekte socialnih sprememb, jih združuje v skupnosti, da poveča njihov učinek. Področij, s katerimi se ukvarja, je šest:

- ★ sodelovanje med ljudmi
- ★ širjenje ekonomskih priložnosti in približevanje razvijajočih se trgov revnim
- ★ rešitve, ki zadevajo okolje in z njim povezane socialne probleme
- ★ zdravstvo, torej večja dostopnost zdravil in zdravstvenih uslug
- ★ človekove pravice
- ★ nove metode izobraževanja, ki zajema šole, učne načrte in druge programe, ki omogočajo ustvarjanje samostojnega in odgovornega posameznika

CHANGE MAKERS

A PA SE KAJ POZNA?

Dobro, to je organizacija, kaj pa posamezniki? Posameznikov je veliko, so del Ashoke, slišijo pa na ime »changemakersi« ali celo novodobni heroji. S svojimi projekti so pripomogli k izboljšanju mnogih življenj.

Eden od njih je Fabio Rosa, ki je pomagal pri elektrifikaciji preko milijon domov ter pri 70 % zmanjšanju stroškov elektrifikacije v Braziliji. Jeroo Billimoria je preko organizacije, imenovane Childline, pomagala 26.000 otrokom iz ulice v Mumbaju. Organizacija se je razširila v preko 38 mest.

JB Schramm je pomagal več kot 10.000 socialno ogroženim mladim pridobiti možnost študiranja preko organizacije College Summit. Paul Rice skrbi za Fair Trade, ki preprečuje izkoriščanje kmetov in delavcev, in skrbi, da vsak dobi pravičen delež.

Če se podaš na medmrežni izlet po spodaj navedenih povezavah, najdeš še veliko ljudi, katerih dosežki so več kot vredni omembe.

CHANGEMAKERS PROJEKTI

Na www.changemakers.net najdeš projekte, tako imenovana sodelovalna tekmovanja, v katerih lahko sodeluje vsak, pa naj bo to s svojimi predlogi, vprašanji ali s povezavami do novih

virov. Ta reč pa zgleda takole. Tekmovanja trajajo tri mesece in pol. Prijave se sprejemajo 11 tednov, v naslednjih treh tednih je izbranih približno 12 finalistov. V zadnjih dveh tednih poteka v skupnosti Changemakersov glasovanje. Izbrani so trije finalisti, ki pridobijo finančna sredstva za izvedbo svojega projekta.

POSTANI »CHANGEMAKER«!

Torej, samo klik in že si na strani, kjer izbiraš projekte, ki te zanimajo ali prijaviš svojega. In potem si čisto zares na poti, da ti, posameznik, ki naj bi ne mogel ničesar spremeniti, postaneš eden od njih. Če pa nisi za globalne zadeve, lahko začneš pred svojim pragom. Si že opazil živobarvne pokrove na smetnjakih? No, lahko se redno podajaš na izlete na ekološke otoke in recikliraš. Kazalo bi tudi razumnejše točiti vodo in kakšno večerno kopel nadomestiti s prho. Našlo bi se še marsikaj, sicer učinek ni kot novoletni ognjemet, gotovo pa zasluži kako pohvalno besedo s strani naših zanamcev.

- ★ www.ashoka.org/fellows
- ★ www.pbs.org/opb/thenewheroes
- ★ www.globalgiving.com/cb/newheroes

LJUDJE SMO DRUŽABNA BITJA, DRŽI? KOT TAKŠNA POTREBUJEMO PROSTOR ZA DRUŽENJE. KER SMO RAZLIČNA BITJA, POTREBUJEMO RAZLIČNE PROSTORE. NAŠA PRESTOLNICA JIH PONUJA KAR NEKAJ, KAJ JE KOMU VŠEČ, PA JE STVAR OKUSA. ZA NEKATERE JE OKUSNO DRUŽENJE V KLUBIH GLOBAL IN BACHUS, SPET ZA DRUGE ROCK V ORTO BARU. VELIKO MLADIH IN MALO STAREJŠIH PA SVOJO POTREBO PO DRUŽENJU MANIFESTIRA NA BOLJ ALTERNATIVNI METELKOVI.

METELKOVA MESTO

Prvi vtis ob obisku Metelkove je z eno besedo dogajanje. Scena se najboljše, prostor je vse bolj urejen. Podobne centre je mogoče najti v vseh večjih evropskih mestih. Ustanovljena je bila leta 1993, ko je skupina »ta glavnih« zasedla stare barake JNA v bližini centra Ljubljane in je tako na nek način postala simbol neposlušnosti in emancipacije. Čeprav Metelkova pravomočno ni bila nikoli lastninjena, je v letu 2005 dobila status narodne kulturne dediščine. Njen uradni naziv je Avtonomni kulturni center Metelkova mesto.

Metelkova slovi po marsičem, od pogostega pritoževanja v bližini bivačih, spornosti obiskovalcev, kot tarča napadov drugače mislečih, pogostosti groženj rušenja, pa tja do bolj pozitivnih reči. Je namreč eden največjih ponudnikov kulturnih dogodkov v Ljubljani. To so razstave, predstave, literarni večeri, koncerti, event, pa še kaj bi se našlo. Pod okriljem Metelkove deluje lepo število klubov, v katerih vsak najde nekaj zase, če to ni koncert ali razstava, je pa delavnica ali atelje za nove umetniške upe ali pa vsaj ročni nogomet v katerem od klubov.

ALTER-NATIVA

Metalci si lahko odpočijejo ušesa od vsakdanjega hrupa v **ČAJNICI PRI MARIČI**. Kluba **MONOKEL** in **TIFFANY** sta namenjena istospolno usmerjenim. Monokel je namenjen, citiram: »druženju, socializaciji, programskemu snovanju ter promociji lezbične kulture in življenjskih slogov«. Organizira likovne, fotografske, medijske in gledališke predstave ter performanse, pa tudi delavnice in pogovore ter literarne večere in sodelovanje z drugimi skupinami in iniciativami. Tiffany trenutno obratuje le v času prireditev (AIDS preventivnih akcij, razstav, filmskih večerov, pogovorov ...). Kavoj ali dve je mogoče spiti v baru **JALLA JALLA**, kakšna dobra razstava je na ogled v galeriji **KUNILINGUS**. V **MIZZARTU** pridejo na svoj račun ljubitelji alternativne scene goatrancea, prav tako v klubu **CHANELL ZERO**, kjer se dogajajo še metal, punk/rock in hardcore koncerti. **GALA HALA** je živahen klub, ki gosti okoli sto prireditev letno, v glavnem koncerte bolj ali manj znanih glasbenih skupin, video projekcije, gostovanja DJ-jev in različne tematske večere. Še bolj živahen je klub **GROMKA**, ki ponuja literarne večere, koncerte in predstave ter gosti DPU (delavsko punkersko univerzo). Pretirano mirno pa ni niti v **MENZI PRI KORITU**, v kateri se dogajajo koncerti, performansi, kino predstave, debate, delavnice in festivali.

ALKATRAZ je galerija za sodobno umetnost s poudarkom na slovenski, Klub **SOT 24,5** pa

je klubski prostor za promocijo in spodbujanje kulture hendikepa. Prireja koncerte, razstave, okrogle mize, izobraževanja in predavanja ter predvaja nekonvencionalne filme, ki se po filmski govorici ali vsebini dotikajo hendikepa. V **ŠKRATOVU ČITALNICO** pa lahko skočiš po različno literaturo s področja radikalne družbene teorije in kritike, osvobodilnih gibanj, ali spiješ kakšen čaj in si ogledaš video projekcije, poslušаш debate, predstavitev in podobno.

PLAČATI ZA NOČ V ZAPORU?

Kdo bi si mislil, da bo kdaj kakšen zapor dobil Lonely planet naziv za »the hippest hostel« na svetu? In da bodo ljudje še plačali, da bi prespali kako noč v njem? Pa še v Sloveniji! Nekdanji zapor na Metelkovi je danes hostel. Če ga po prežurani noči v metelkovskih klubih pokličeš po imenu, sliši na **CELICA**. Tam se najde 90 postelj v 29-ih sobah različnih formatov, 20 od teh je original zarezetkanih celic za ljubitelje odvzete svobode. Mogoče je tudi napolniti želodec, tako študentski kot tak brez statusa in povem iz prve roke, hrana tam je za prste polizat. Na voljo je tudi internet, za tiste ta bolj družabne pa različni dogodki.

Gotovo je še kaj omembe vrednega, kar je ušlo budnemu očesu, ampak saj je že to več kot dovolj, da se kakšen dan, ko človek ne ve, kam bi se dal (ali pa tega preprosto noče vedeti), odpravi na spodnje povezave, pogledaš, če je kaj po tvojem okusu, in se podaš novim dogodivščinam naproti. Na Metelkovo seveda.

- ★ www.metelkova.org
- ★ www.ljudmila.org/anarhiv
- ★ www.krtaca.si/aktualno/novice/alert-for-metelkova
- ★ www.souhostel.com

mesto MESTU

intervju: ANJA BUKOVEC

GLASBA JE NJENO ŽIVLJENJE. NE LOČI POKLICA OD ZASEBNEGA ŽIVLJENJA, KER GLASBO ŽIVI. 29-LETNA ANJA BUKOVEC JE FANTASTIČNA VIOLINISTKA, PRIJETNA SOGOVORNICA IN ČUDOVITA OSEBA, KI PRAVI, DA JE (GLEDE GLASBE) V SLOVENIJI NAJTEŽJE BITI SVOBODNI UMETNIK IN UREJATI BIROKRACIJO. OBOŽUJE DETEKTIVSKE ROMANE, PRISEGA NA AGATHO CHRISTIE IN ŠE VEDNO DOPUŠČA MOŽNOST, DA BI ŽIVELA V TUJINI. MALO POGREŠA NEMČIJO, KER JE VSESTRANSKA IN VELIKO PONUJA, VENDAR JE TUDI V SLOVENIJI TRENUTNO ZELO ZADOVOLJNA.

KAKO SE TI SPOMINJAŠ ŠTUDENTSKIH LET?

»Moja študentska leta so bila res nora. Res sem pridno študirala, vendar sem zraven živela še življenje »pravega« študenta. Študirala sem v tujini in večino časa smo preživeli na akademiji za glasbo, kjer smo praktično skorajda živeli, saj smo tam imeli naslonjače, kantino in sobe za vadenje. Na tista leta imam res lepe spomine, imeli smo fantastične žure, dobre prijatelje, bilo je čudovito. Takrat se mi je vse dogajalo »prvič«. Živela sem sama, sicer sem sprva še živela v študentskem domu, potem pa sem si našla neko sobico, da sem lahko živela sama in imela svoj mir. In potem prva ljubezen ... (smeh). Študirati sem začela pri šestnajstih, do takrat sem bila res osredotočena samo na glasbo in na delo. Potem pa sem bila postavljena v neko okolje, v katerem sem morala skrbeti sama zase, s kuhanjem in služenjem denarja vred. Kar malo pogrešam tiste študentske čase.«

KAJ NAJBOLJ POGREŠAŠ?

»Občutek svobode. Vendar v tem okviru, da je bila moja glavna nit dobro speljati študij. Ko je študentskih let konec, moraš poskrbeti, da imaš vse urejeno, si odgovoren in odrasel (smeh). Takrat pa določenih skrbi enostavno nimaš. Ustrezalo mi je tudi to, da sem bila v tujini, ker zame niso veljala vsa pravila tako kot za ostale. Sicer so bila pravila zame morda kdaj še strožja, ampak se z njimi nisem obremenjevala. Pogrešam to, da neke nisem čisto del nekega sistema, kar mi daje občutek svobode. Manjka mi tista neobremenjenost, življenje za trenutek. Ne razmišljam, kaj bo jutri.«

KAKO SI SE NAVADILA NA TO, DA NISI IMELA »DOMA« NOBENE AVTORITETE, AMPAK SI BILA SAMA? LAHKO BI SE NAMREČ POPOLNOMA SPUSTILA Z VAJETI, KO SI ENKRAT PRIŠLA NA »SVOJE«?

»Pa saj na nek način sem se spustila z vajeti, vendar v mejah normale. Morda celo manj kot nekdo, ki ima ves čas neko avtoriteto nad sabo, pa ga potem pustijo na svoje. Seveda narediš veliko napak. Tudi sama zase vedno rečem, da sem naredila sto napak, ampak sem se iz vsake nekaj naučila in se trudila, da je ne bi ponovila. Imeti moraš tudi malo sreče in seveda zdrave pameti, da ne narediš nečesa, kar je v popolnem neskladju s tvojo osebnostjo. To pa seveda nikakor ne pomeni, da se ne ušteješ. Napačno presodiš ljudi, situacijo, se zaljubiš v napačnega moškega, premalo spiš, greš na en žur preveč ... V končni fazi sem k sreči to doživela takrat, saj se mi zdi dobro, da to izživiš v mladih letih, ne pa da te to »zgrabi« leta kasneje.«

SI BILA KDAJ V DILEMI, KAKO SE BOŠ Z GLASBO PREŽIVLJALA?

»Če sem čisto poštena, nisem nikdar o tem razmišljala. Dva moja profesorja sta mi že na začetku rekla, da bom težko shajala v orkestru, ker sem bila že takrat malo uporniška in individualistična. Šla sem korak za korakom. Čisto na začetku, ko sem prišla v Slovenijo ali pa vmes med počitnicami, ko še nisem imela nastopov, sem šla pač streči. Vedela sem, kaj hočem in sem k temu stremela in za to delala, vendar mi ni bilo težko delati kaj drugega za preživetje. Nisem si postavljala ovir, česa ne bom delala; konec koncev si moraš z nečim služiti kruh. Vedela sem, da želim delati nekaj, kar bo pisano na mojo kožo, in sem temu skušala ostati zvesta. Izredno srečna sem, da lahko živim in uresničujem svoje sanje in se za to trudim in v to vlagam vso svojo energijo in bit. Upam, da bom to lahko počela do konca življenja, vendar nikoli ne veš, kaj te čaka!«

PA JE GLASBA DRAG ŠPORT?

»Ja, definitivno. Veliko ljudi ne razume, kaj vse za tem stoji, kaj vse si moral narediti, da lahko stojiš na odru, koliko kilometrine imaš za sabo, pa cel študij ... Večina klasičnih glasbenikov se začne z glasbo ukvarjati že

zelo zgodaj, jaz sem začela pri šestih letih. Celo življenje posvetiš temu. Ni ti težko, to delaš z veseljem. Vendar je res neprijetno, ko ti nekdo reče: »Daj, boš tamle malo odigrala, to pa tebi res ni problem!« Tako psihično kot fizično je to zelo naporno. Vsak glasbenik ima neko fizično deformacijo, saj gre za nenaravno držo telesa. Tudi psihično moraš biti močan, kar spet nisi ravno vsakokrat! Največ se naučiš na odru, oder je najboljša šola. Samega sebe opazuješ, skušaš se pomiriti, ko ti v žilah buta adrenalin, poskušaš zbrati misli in se kontrolirati. Res je naporen in drag šport, inštrumenti, oprema, potovanja ... vse to sploh ni v sorazmerju s honorarjem. »

POVEJ MI O SVOJI VIOLINI ...

» Moja prva violina je bila majčkена, ker sem bila jaz majhna (smeh). Tisto sem imela potem dolgo časa obešeno na steni. Nekje pri osmih letih sem dobila Demšarjevo violino, potem sem imela eno, katere imena nisem vedela, ker je nekdo zbrisal napis. Nanjo sem igrala nekje do petnajstega leta. Potem sem pri sedemnajstih letih kupila to, na katero igram še danes, torej enajst let. Gre za francosko violino, ki jo je našel moj profesor Igor Ozim, ki me je res dobro poznal. Poklical me je nekega večera okrog desetih zvečer. Takrat sem živela v Kölnu v devet kvadratnih metrov veliki sobi med gobami, ki so zaradi vlage rasle po stropu (smeh). Poklical me je in rekel, da je našel violino v Bernu, ki bi bila zame res super, ker je vedel, kaj potrebujem. Rekel je, naj se jutraj usedem na vlak in odpeljem v Bern. In res sem ob šestih jutraj sedela na vlaku za Bern in se vozila šest ur, da bi videla to violino. Ko sem jo preizkusila, sem v trenutku vedela, da je to to. Takrat je tisti mojster rekel, da mi zaupa in mi je dovolil, da sem jo odnesla, tako da sem se v Köln vrnila z novo violino. Takrat so moji starši, večno jim bom hvaležna, dali svoje prihranke, da so lahko kupili to violino. Sicer ni bila astronomska vsota, o kakršnih se danes pogovarjamo, vendar za normalnega smrtnika še vedno velika. »

KATERI OD NOVEJŠIH GLASBENIKOV POPULARNE GLASBE SO TEBI VŠEČ?

» Ne vem, če bi nujno rekla novejši, vendar imam res rada Princa, rada imam funk, Maceo Parker je zakon, Candy Dulfer, Erykah Badu, D'Angelo, rada imam jazz dive, denimo Sarah Vaughan in Nina Simone ... Že od devetega leta pa sem oboževalka Georga Michaela, vendar ga žal še nisem videla v živo! »

KAJ JE NAJBOLJ NEVERJETNA KOMBINACIJA TVOJEGA GLASBENEGA OKUSA? ČE BI REKLA, DA POSLUŠAŠ DENIMO OD NINE SIMONE DO ... RECIMO METALLICE?

» Ja, v bistvu lahko rečeva kar to. Kakšni heavy metal bandi so tako fantastični in so tako blizu klasični glasbi! Ne poznam jih po imenih, vendar imajo udarno glasbo s simfoničnimi elementi, to je naravnost fantastično! Pa ti heavy metalci znajo ponavadi izredno dobro peti, pa se ljudje ne zavedajo! Le slovenskega popa in narodno zabavne glasbe ne poslušam. »

RAVNOKAR SI SE VRNILA S TURNEJE ...

» Ja, zaključila sem slovensko turnejo za predstavitev albuma. Končno sem jo dočakala! (smeh) Publika je bila čudovita, dvorane tudi ... Po koncu turnee sem imela teden dni časa, da se pripravim, da grem na turnejo s skupino Terra Folk na Škotsko. Tam sem nastopala z njimi, vendar so me tudi predstavljali kot klasično glasbenico, imela sem tudi svoj klasični solo, bilo je čudovito! Klasika je moja prva ljubezen, vendar so moji izleti v folk in etno in vse druge žanre prav tako potrebni in so zelo pomembni. »

KATERI INSTRUMENT SI ŽELIŠ, DA BI GA ZNALA IGRATI, PA GA NE?

» (Kot iz topa) Električni bas! Tega se bom res naučila! Všeč mi je ritem sekcija, ker ima funkcijo nekega groova. Vendar me zanima bolj bas kot bobni. »

KAJ BI SVETOVALA VSEM MLADIM GLASBENIKOM, NADEBUDNEŽEM, KI SI ŽELJO ITI PO TVOJIH STOPINJAH?

» Naj ostanejo zvesti sami sebi in se poslušajo. Naj se opazujejo in se učijo sami o sebi od sebe. Naj se ne pustijo negativnim stvarjem dotolči. Naj ne grejo preko trupel, ampak naj tudi iz situacij, v katerih se morajo prilagajati, potegnejo dober nauk. In naj ohranijo pogum. Na svoji poti še vedno dobivam veliko negativnih vibracij in kritik, vendar se jim ne pustim. Nikoli nisem delala velike filozofije iz svojega igranja, pač pa sem želela igrati. In ni me bilo strah začeti na začetku, pa čeprav sem morala že večkrat začeti znova. Vendar mi ni bilo težko, saj s tem zrasteš. Sicer boli, vendar se tudi to enkrat zaključi in po tem si močnejši in boljši ter zrasteš tako kot glasbenik kot človek. »

POMAGAM, TOREJ SEM

KO IMAŠ DOVOLJ VSAKODNEVNE RUTINE IN SI ŽELIŠ NEKAJ DRUGAČNEGA, KO ŽELIŠ BITI KORISTEN IN AKTIVEN, SE ZABAVATI, SPOZNATI PRIJATELJE S CELEGA SVETA, SE NA DRUGAČEN NAČIN SEZNANITI S TUJO DRŽAVO, NJENIMI PREBIVALCI IN KULTURO, TAKRAT JE PRAVI ČAS, DA SE OBRNEŠ NA VOLUNTARIAT. TAKO KOT OSTALIM PROSTOVOLJCEM BODO TUDI TEBI POMAGALI NAJTI TABOR, KI TI BO USTREZAL IN TI POPESTRIL LETOŠNJE POLETJE.

Voluntariat je del mednarodne organizacije SCI (Service Civil International), ki se ukvarja z organizacijo delovnih taborov po celem svetu. Je nevladna in neprofitna organizacija, pomoč pa nudi v obliki dela, ki ga prostovoljci opravljajo v tujini. Prostovoljci so vseh starosti in opravljajo dela s področja ekologije, ohranjanja kulturne in naravne dediščine, lahko se ukvarjajo z otroki, mladino ali ostarelimi, ali pa delajo na festivalih, obenem pa preko drugih prostovoljcev na najpristnejši možni način spoznavajo kulture drugih držav. Na taborih se ponavadi vključiš tudi v lokalno skupnost in na ta način življenje v državi gostiteljici spoznaš iz drugačne perspektive. Udeležba na taboru pa je lahko tudi postaja na potovanju po tuji državi. Če te torej zanima, kako bi tvoje ime napisali Japonci, zakaj se Korejci nočejo podpisovati z rdečo barvo, koliko prebivalcev ima Sao Paulo ponoči in koliko podnevi, katere so tipične ruske jedi, kako pico pripravijo Italijani in podobno, se udeleži tabora – ne bo ti žal. Prostovoljci, ki se taborov redno udeležujejo, že vejo, zakaj se vedno znova vračajo.

KAKO DO TABORA

Ko torej začutiš željo po udeležbi na mednarodnem prostovoljnem taboru, najprej obišči spletno stran www.zavod-voluntariat.si, kjer si lahko v iskalniku poiščeš tistega, ki ti je najbolj všeč. Taborne lahko izbereš glede na tematiko, državo, kjer poteka, ter glede na termin, ki ti ustreza. Priporočljivo je, da si izbereš več taborov, ki jih glede na njihovo prioriteto vpišeš v prijavnico, ki jo najdeš na spletni strani. Nato prideš z izpolnjeno prijavnico v pisarno Voluntariata na Resljevo 20, kjer ob prijavi plačaš tudi prijavnino na tabor. Če se ne moreš osebno oglasiti, lahko prijavnico pošlješ tudi po pošti. Približno v roku enega tedna boš izvedel, če si sprejet na tabor. Pred odhodom te čaka še udeležba na pripravljalnem seminarju, kjer se boš spoznal s poslanstvom taborov ter s koristnimi napotki o bivanju. Po elektronski pošti prejmeš tudi vse potrebne podatke o taboru in o tem, kako priti na tabor. Mednarodnih prostovoljnih delovnih taborov se lahko udeležiš, če si star 18 in več let, za tabore v Afriki, Aziji in Latinski Ameriki pa 21 let in več. Poleg tega za udeležbo na taborih v Afriki, Aziji in Latinski Ameriki potrebuješ

prehodno izkušnje s prostovoljnim delom. Rok prijave na tabor ne obstaja; nanj se lahko prijaviš, dokler niso zasedena vsa prosta mesta. Vsekakor pa je dobro pohiteti s prijavo. Več informacij poišči na www.zavod-voluntariat.si, lahko pa se oglasiš tudi v pisarni na Resljevi 20.

ZGODBA PROSTOVOLJKE MAŠE (22 LET)

Letos poleti sem se udeležila mednarodnega prostovoljnega delovnega tabora v Ukrajini, kjer sem ukrajinskim otrokom pomagala, da so s pomočjo iger in druženja z nami, prostovoljci, izboljšali svoje znanje angleščine. Tabor je bil v naravi, v bližini jezera, ki je zaščiten. V prostem času smo se kopali ter jahali konje na bližnji kmetiji. V dopoldanskem času smo obiskovali ure angleščine ter predstavili sebe in svojo državo. Po končanem pouku smo prirejali igre ter se družili z otroki.

Delo v Ukrajini mi je prineslo različne izkušnje. Predvsem sem spoznala, da za komunikacijo z ljudmi niso potrebne besede. Lahko komuniciraš tudi na drugačen način. Z igr, petjem ... brez poznavanja jezika. Mlajši otroci niso govorili angleško in približati sem se jim morala na drugačen način. Na taboru spoznaš veliko zanimivih ljudi, saj vse družijo skupen cilj, pomagati ljudem, ki so pomoči potrebni. Njihovo zadovoljstvo po opravljenem delu ti je največje plačilo. Ko sem se vrnila s tabora, sem se odločila, da se naslednje leto ponovno nekam odpravim.

JANJINO PROSTOVOLJSTVO V ŠPANIJI

»Bale?« (velja?) je bilo slišati po natančnih navodilih o ureditvi poti do fontane, ki si jo z nekaj kriljenja z nogami in rokami še nekako

prehodil. Ureditev poti v treh tednih je bil cilj dveh Dunajčank, Bretancev, Barcelončank in 15 Špancev ter naju z Alešem. Kamen na kamen ... in tako smo na novo postavljali protivetni, protiživinski ali kakor koli že zid. Mehanska obdelava s traktorji da jo je uničila, je dejal vodja skupine »kamnov« Ruben. Skupaj s Ximom, Mario in Silvio so se pred slabima dvema letoma odločili za najem mogočne, s kamnom grajene hiše v španskem Nogueruelasu. Za letno najemnino 300 evrov si je ta mladež zastavila cilj, da v 20 letih obudijo lepote vasi z manj kot dvesto prebivalci. Nekega dne me je Ximo prosil, če mu pomagam prenesti okoli 150 metrov dolgo cev, ki je s pomočjo črpalke črpala vodo iz bližnjega zajetja in napajala njihovo hišo z vodo do drugega napajalnika: naše kopalnice. Težko delo, a spoznanje, da tako lahko živiš z naravo, je pomembnejše od teže cevi. Edina voda, ki jo imajo, priteče iz bližnjih hribov in edino energijo pridobijo s soncem. Ker je bilo poletje zelo vroče in suho, smo imeli dosti elektrike, a malo vode. A vojaškega tri minutnega tuširanja smo se v korist vseh navadili in postali eno z naravo. Bolj ko se je bližal h koncu še zadnji teden, vse bolj smo opuščali popoldanske delavnice, od katerih sta mi najbolj ostali znanji o masaži in pridelovanju krem, zobne paste in mila iz zelišč, in vse več delali. Tri, dva, ena ... so si sekunde odštela španska dekleta, nekateri pa smo se »žrtvovali« še zadnjo uro, da bi naredili, kar smo začeli. Cilj je bil dosežen!

Ko smo se poslavljali, sva se z Alešem vračala proti domu z mislijo, s koliko manj stvarmi bi lahko živeli. Smo ujetniki kapitalizma, ki nas duši, in narave, ki nas lahko osvobodí.

POČITNICE. ENI KOMAJ ČAKAJO, DA SE PO NAPORNIH IZPITIH Z VSEMI ŠTIRIMI OD SEBE ULEŽEJO NA PLAŽO, ČEZ NOČ PA ZAŽURAJO ... IN TA VZOREC PONAVLJAJO DO KONCA. DRUGI PA IMAJO ŠE DOVOLJ ENERGIJE, DA SPROSTIJO SVOJO KREATIVNOST NA KAKI POLETNI DELAVNICI ALI PA IZPOPOLNIJO ZNANJE TUJEGA JEZIKA NA KAKEM TEČAJU TER ZBIRAJO NOVE IZKUŠNJE NA TABORU ALI PREKO PROSTOVOLJNE SLUŽBE. POPOLNE POČITNICE PA SO TISTE, KI ZDRUŽUJEJO ENO IN DRUGO ...

USTVARJALNE DELAVNICE

Letos se bodo že drugo leto zapored med poletnimi počitnicami odvijale brezplačne delavnice v organizaciji društva Atelje 2050. Pripravljen je obširen program ustvarjalnih delavnic za mlade do 25. leta. Brezplačne poletne ustvarjalne delavnice bodo potekale med 3. in 9. julijem vsak dan od 10.00 do 19.00 ure pred Moderno Galerijo in v parku Tivoli. Kreativna šola Atelje 2050 poleg teh delavnic ponuja še širok nabor delavnic in tečajev – nekateri celoletni, drugi potekajo čez vikend, nekateri brezplačni, drugi plačljivi. Da vsaj malo nakažem, za kaj gre: risanje in slikanje, ilustracija in strip, oblikovanje in računalniška grafika, internet in spletna produkcija, glasbena produkcija in DJ-janje, aranžiranje in kaligrafija, moda, nakit in še veliko več. www.atelje2050.si

TABORI ZA ZOISOVE ŠTIPENDISTE

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje vsako leto pripravi tabor za Zoisove štipendiste – dijake in študente. Razpis bo objavljen na straneh Zavoda za zaposlovanje od 21.

junija naprej. Lokacije taborov se vsako leto spreminjajo in potekajo na različnih koncih in krajih naše dežele pod Alpami. Tudi ponujeni programi so zelo raznoliki: naravoslovni, ekološki, družboslovni, podjetniški, umetniški ... Vsi poletni tabori potekajo v drugi polovici avgusta. Leta 2006 je cena tabora na udeleženca znašala okrog 40 EUR. Prijavnico najdeš na spletni strani www.ess.gov.si.

TEČAJI ANGLEŠČINE

British Council organizira jezikovne tečaje različnih težavnostnih stopenj v Veliki Britaniji. Tečaji potekajo v različnih terminih. V rubriki Enquiry form izpolniš tako imenovani »poizvedni obrazec«, kamor vnesesh željeni začetek in trajanje tečaja in tako preveriš, ali bo v zaželenem terminu dejansko tudi možno izvesti načrtovani podvig.

[www.britishcouncil.org/slovenia\(education-english\)](http://www.britishcouncil.org/slovenia(education-english))

DELOVNI TABORI V FRANCIJI

Zveza Rempart združuje 170 francoskih združenj, ki organizira prostovoljne delovne tabore po celi Franciji na področju ohranjanja kulturne dediščine. To je idealna priložnost za vsakogar, ki si želi izpopolniti svojo francoščino, saj je večina udeležencev iz Francije, obenem pa lahko s svojim prostovoljnim delom prispevaš k ohranjanju tradicionalne arhitekture s pomočjo tradicionalnih restavratorskih tehnik.

www.rempart.com

EVROPSKI MLADINSKI PORTAL

Evropski mladinski portal je res pravi naslov za vse tiste, ki se še vedno sprašujete, kaj boste počeli sami s sabo med prihajajočimi počitnicami. Na tem naslovu (klikni na Prostovoljno delo/izmenjave v levem meniju)

je namreč zbrano sto in en link o taborih, prostovoljnem delu, prostovoljni službi. Če omenim samo nekaj možnosti: lahko izbiraš med Greenpeacom, Oxfamom, prostovoljnim delom pri Združenih narodih ali sodelovanjem pri mednarodni mladinski izmenjavi na področju kulture. Popolne počitnice (za vsakogar na svoj način) so samo klik stran ... <http://europa.eu/youth>

FILM IN PRODUKCIJA

Se pritožuješ, da slovenski ali celo evropski film ni ravno najboljši, najbolj razširjen, najbolj raznolik, skratka, da ni naj naj naj... Če imaš že sam kaj izkušenj na tem področju, potem lahko v okviru programa MEDIA preveriš trenutno stanje na filmski sceni in sam doprineseš k njenemu nadaljnjemu razvoju. Gre za program Evropske unije, ki cilja na izboljšanje konkurenčnosti evropskega filma, televizije in novih medijskih industrij. Kar nekaj dogodkov se je že zvrstilo, če pa malo pobrskaš po strani, še vedno lahko najdeš aktualne projekte.

www.mediadesk.si/delavnice

DELAVNICE ZA MEDICINCE

V okviru projekta Človek potekajo številne delavnice izobraževalnega značaja na področju medicine. Organizator delavnic in eden izmed predavateljev je gospod Franc Božjak, ki se je izobraževal na Akademiji za higienistične znanosti (naturopatija in iridologija) »Galileo Galilei«, Trento v Italiji. Kasneje je opravil še veliko tečajev, kot so: refleksna masaža stopal, tajska masaža, limfna drenaža, akupresura, aurikulo terapija in podobno. Ponujene delavnice so plačljive in oblikovane za tiste, ki se ukvarjajo z medicino. www.projekt-clovek.com

Z UMTS mobiteli se lahko pogovarjaš **zastonj**.

Če se hočeš s svojim **UMTS** mobitelom pogovarjati zastonj, moraš ob klicu vklopiti funkcijo videotelefonija. Kako boš funkcijo uporabljal, pa je tvoja odločitev. Če ti je ljubše, se lahko s sogovornikom preko videoklica pogovarjaš tudi, ne da bi se ob tem gledal. **Zastonj**.

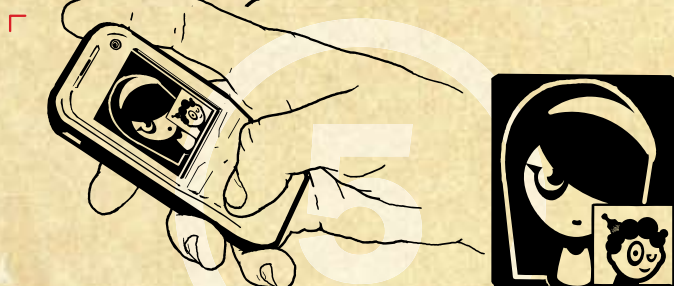
1. Vtipkaj zeleno številko ali osebo poišči v imeniku

2. Pod dodatnimi možnostmi izberi vzpostavitev videoklica.

3. Povezava s sogovornikom je vzpostavljena. Nasmehni se v kamero!

5. Če sogovornika ne bi rad videl ali ne bi rad, da on vidi tebe, lahko v svoja profila vstaviš katerokoli drugo sličico, na primer **ITAK** karakter, ki si ga naložiš na **Planetu**.

4. Z osebo na drugi strani se lahko med pogovorom vidita na zaslonu mobitela. Če gre za osebo, ki ti je všeč, bo itak super, če si bosta kljub oddaljenosti bližje.

6. Prostoročno telefoniranje je itak kul. Vstavi slušalke, mobitel pa odloži v žep ali kam drugam. Tvoje roke so proste. Zakaj bi sploh prenehal s pogovorom?

Storitev Videotelefonija se lahko vklopi na dva načina oziroma z dvema različnima ključnima besedama:

VTEL na **1918** - vključi samo storitev Videotelefonija ali

UMTS na **1918** - vključi storitev Videotelefonija, MMS in mini prenos podatkov.

»ČE BI IMELI VSI LJUDJE NA TEJ NAŠI KROGLI, KI SE IMENUJE ZEMLJA, ISTI OKUS, BI BILO VSE ENOLIČNO IN DOLGOČASNO.« OKUSI SO RAZLIČNI IN TAKO JE TUDI PRAV. V TA NAMEN TI ZOPET PREDSTAVLJAMO NEKAJ NENAČADNIH ŠPORTOV IN PRIPOMOČKOV, KI SO LAHKO PRAV TAKO - ALI PA ŠE BOLJ - ZANIMIVI KOT TISTI OBIČAJNI.

PARKOUR

Te je že kdaj zamikalo znati preplezati različne ovire v urbanem okolju – brez plezalnih, varovalnih in ostalih pripomočkov? Osnovna ideja športa Parkour je premagovanje ovir, lahko bi rekli plezanje in skakanje čez ovire, ki jih najdemo v urbanem okolju. Še zlasti so za to primerne moderne arhitekturne skulpture. To so lahko navpične betonske, kovinske konstrukcije, ploščadi v raznih nivojih in podobno. Ta šport je potrebno izvajati postopoma, ob upoštevanju varnostnih vidikov in pravilne tehnike, saj je v primeru spodrselja manever lahko hitro usoden. Toliko bolj je zaradi tega pomembna poleg fizične pripravljenosti in spretnosti tudi psihično stanje športnika. Ne gre namreč za akrobacije in razkazovanje svojih sposobnosti mimoidočim, pač pa za obvladovanje samega sebe v fizičnem in psihičnem smislu. Parkour vse večkrat lahko zaslediš tudi v filmski in oglaševalski industriji.

★ www.worldwidejam.tv
★ <http://parkour.net>
★ www.pkslo.net

DIRTSURFER

Si morda zaprisežen deskar, ljubitelj hitrosti ali novih izumov? Potem je Dirtsurfer – najhitrejša deska za vse terene – kot nalašč zate. Vožnja z dirtsurferjem je šport, pri katerem se ti zaradi adrenalina naježijo dlake po telesu. Občutek pri vožnji in tehnika sta nekje med deskanjem na vodi in snegu z elementi spusta z gorskimi kolesi in skateboardanja – dimenzioniran pa je tako, da se lahko kombinira z jadrom ali kajtom. Z njim se lahko voziš po mestnih ulicah, ko se utrdiš, pa ga vzameš s seboj na mestni avtobus. Namenjen je tudi vožnji po prašnih poteh ali travnikih po hribu navzdol. Na ravnih travnatih površinah ga lahko uporabljaš v kombinaciji z jadrom ali zmajem. Ni čudno, da ga razglašajo za bord prihodnosti.

★ www.dirtsurfer.com
★ www.dirtsurfer.si

PODvodNI HOKEJ

Za športni inčiči na ledu ali na travi si gotovo že slišal. Kaj pa za hokej pod vodno gladino? Podvodni hokej (Octopush, Underwater hockey ali UWH) je dinamičen vodni šport, pri katerem skušata dve ekipi pod vodo spraviti pak v nasprotnikov gol. Je mešanica vaterpola in hokeja. Igra ni kontaktna, kar pomeni, da ni dovoljeno ovirati nasprotnih igralcev. K osnovni opremljenosti igralca sodi maska, dihalnik, plavuti iz gume ali plastike in rokavica ter igralna palica. Plošček je izdelan iz svinca ter oblečen v gumo ali plastiko, tehta pa 1,3 do 1,5 kilograma.

★ www.octopushcentral.com
★ http://sl.wikipedia.org/wiki/Podvodni_hokej

HYDROSPEEDING

Hydrospeeding so k nam prinesli iz Nove Zelandije, v Sloveniji pa je za njegovo izvajanje najbolj znana reka Soča. Že nekaj časa velja za "naj" rečni adrenalinski šport. Čas je, da ga preizkusiš na lastni koži. Pri hydrospeeding-u se po reki spuščas s posebno oblikovanim čolnikom, tako imenovanim »hydrospeedom«, ki je podoben malemu srču. Oblečen si v toplo neoprensko obleko, medtem ko hydrospeed krmariš s plavutkami, nosiš pa še dodatno zaščito, ki te varuje pred udarci v skale. Zaradi neposrednega stika z vodo hydrospeed nudi poseben adrenalinski užitek.

10 %

EURO-26 POPUST
PRI HYDROSPEEDU

★ SČD Sava / www.drustvo-sava.si

novi SPORTI

FLOORBALL

Floorball (innebandy – norveško) je še ena vrsta hokeja, in sicer v dvorani/telovadnici brez ledu. Zaradi svoje enostavnosti, zabavnosti, hitrosti in intenzivnosti ga igrajo tako mladi kot stari, moški in ženske. Ker igra ni kontaktna, poleg obleke in superga za igranje potrebuješ le »floorball« hokejsko palico, plastično votlo luknjasto »floorball« žogico in družbo nekaj prijateljev.

★ www.floorball.org
★ www.floorball.si
★ www.floorball-zveza.si

NJOKI SUMMER FESTIVAL

★ 22. IN 23. JUNIJ 2007, PALE, AJDOVŠČINA **10 % popust EURO<26!**

Letos se glasbeno, športno in kulinarčno obarvan primorski festival vrača že tretjič. Vrhunec festivala, ki bi rad urbano združil z naravo in mešanico približal mladim, bo v športnem pogledu kolesarska dirka za slovenski pokal z mednarodno udeležbo. Glasbeno gre omeniti jamajško zasedbo The Skatelites ter skupini Banditi in Noise of Silence. Kulinarčno pa seveda slastne njoke, zajtrke, zanimiva kosila in pestro ponudbo pijače. Vstopnice omogočajo brezplačno kampiranje. ★ www.njokifestival.com

FESTIVAL LENT

★ 22. JUNIJ – 7. JULIJ 2007, MARIBOR

Na preko dvajsetih prizoriščih bo pod milim nebom mogoče tudi letos v množici več stotisočih obiskovalcev uživati v klasični, jazz, popularni ali etno glasbi, gledaliških predstavah in športnih aktivnostih. Letos napovedujejo okoli 360 prireditvev in 3500 nastopajočih iz 30 držav, kar vključuje tudi mariborski del Ane Desetnice.

★ <http://lent.slovenija.net>

ANA DESETNICA

★ 28. JUNIJ – 1. JULIJ 2007, PO SLOVENIJI

Zagotovo najbolj razgiban, igriv, spontan in razburljiv festival, ki ga imamo priložnost spremljati v Sloveniji, bo letos zajel ulice Ljubljane, Maribora, Nove Gorice, Kranja, Novega Mesta, Šoštanja, zna pa pokukati še kam. Na njih bodo nastopili umetniki in umetnice iz Francije, Slovenije, Nizozemske, Bosne in Hercegovine, Čila, Švice in Italije, če jih naštejemo le nekaj. Glavna atrakcija tokratnega festivala bo vizualnoglasbena predstava Svet na glavi ... noge na zemlji skupine Les Passagers. ★ www.anadesetnica.org

ROCK OTOČEC

★ 5. – 8. JULIJ 2007, OTOČEC, NOVO MESTO

Enajsta izvedba Rock Otočca bo letos prvič štiridnevna. Prvi dan bo namenjen neuveljavljenim slovenskim skupinam, ki so se na festival uvrstile preko izbornih natečajev. Drugi in tretji dan bodo na festivalu nastopili: Buldožer, Hladno pivo, Bajaga, Pomaranča, Ave, Edo Maajka, Zoran Predin, Leaf-Fat, Avtomobili, John Lawton (Uriah Heep) & Mary Rose, MI2 ... Zadnji dan bo namenjen predvsem novejšemu evropskemu rocku.

★ www.rock-otocec.com

LA VITRINE

★ JULIJ – SEPTEMBER 2007, PEKARNA, MARIBOR

Skupina štirih francoskih umetnikov predstavlja najmanjšo galerijo v Sloveniji, imenovano La Vitrine, ki je gledalcu dostopna 24 ur na dan in vsakih 28 dni ponuja delo sodobnega evropskega umetnika. Poleg tega pa "Freak group" pripravlja še številne druge dogodke. 6. in 7. julija bo KC Pekarna okupiral »SlovENIAROF«: eksperimentalni zabaviščni park, ki ga bo ustvarilo štirideset različnih slovenskih in tujih umetnikov. 6. julija se v dvorani Gustaf pripravlja elektronski »freak« večer ob glasbi francoskih in angleških DJ-jev, ki ga bo organiziral francoski kolektiv "Demalfaiteurs".

V septembru 2007 bo skupinska razstava v razstavišču Hladilnica. Od 3. do 15. septembra pa bo potekal Festival umetniških performansov. Lizalec oken, človek-polž, ali najmanjši nočni klub, vse to in več v galerij La Vitrine. ★ www.la-vitrine.eu

SOČA REGGAE RIVERSPLASH

★ 4. – 8. JULIJ 2007, TOLMIN **5 % popust EURO<26!**

Riversplash, ki se je lani začasno preimenoval v lakesplash, se letos vrača na svoj izvorni kraj, Tolmin. Med drugim so že potrjeni naslednji nastopi: Makako Jump, S'kaktus, Jah Mason, Jahcoustix & Dubios Neighbourhood. Program na glavnem odru se bo odvijal od četrta do nedelje, že dan prej pa se bo pričelo ranjanje na »sound system« odru ob Soči. ★ www.lakesplash.si

FILM POD ZVEZDAMI

★ 13. – 29. JULIJ 2007, LJUBLJANSKI GRAD, LJUBLJANA

Za poltretji evro se bo na grajskem dvorišču ljubljanskega gradu julija možno prepuščati filmskim užitek pod zvezdnatim nebom in v objemu nežnega vetra. Program bo vključeval naslove od festivalskih uspešnic do blockbusterjev, od tistih za najmlajše do tistih za najbolj resne, od slovenskih do tujih: Zveza kebab, Zadnji škotski kralj, Karavla, Casino Royale, Borat, Avtomobili, Kraljica in Kratki stiki. ★ www.ljubljanafestival.si/sl/prireditve

FESTIVAL SAJETA

★ 28. JULIJ – 4. AVGUST 2007, TOLMIN **5-15 % popust EURO<26!**

Letos Sajeta zopet prinaša nove vsebine, saj je poudarek še bolj kot vsa pretekla leta na glasbi. Poleg razširjene produkcije glasbenih in drugih delavnic in številnih glasbenih inovatorjev, bo mogoče slišati tudi kompozicije/improvizacije, ki bodo v sodelovanju med slovenskimi in drugimi evropskimi glasbeniki nastale kar na samem taboru. ★ www.sajeta.org

dogo DOMAČI

DOMAČI KONCERTI

- ★ **ISIS*** - 17.6.07, Mediapark, LJ
- ★ **MARILYN MANSON*** - 20.6.07, Križanke, LJ
- ★ **VAYA CON DIOS** - 18.-19.6.07, Križanke, LJ
- ★ **ME FIRST&THE GIMME G*** - 20.6.07, Mediapark, LJ
- ★ **TORI AMOS** - 26.6.07, Hala Tivoli, LJ
- ★ **JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA**, 28.-30.6., Križanke, LJ
- ★ **PINK** - 5.7.07, Hala Tivoli, LJ
- ★ **METALCAMP**, 16.-22.7.07, Tolmin
- ★ **SAMOREGGAESTAN FESTIVAL** - 16.-19.8.07, Slovenska Bistrica

***10% EURO<26 POPUST!** Samo v ŠKUCu (Stari trg 21, LJ)!

TUJI KONCERTI

- ★ **QOTSA, PLACEBO, KAISER CHIEFS** - 20.6.07, ZG, CRO
- ★ **PLACEBO** - 21.6.07, Trst, I
- ★ **RED HOT CHILLI PEPPERS** - 28.6.07, Videm, Udine, I
- ★ **OZZY OSBOURNE, KORN** ... - 30.6.07, Milano, I
- ★ **BRYAN ADAMS** - 30.6.07, Budimpešta, H
- ★ **KORN** - 3.7.07, Zagreb, CRO
- ★ **METALLICA** - 5.7.07, Dunaj, A
- ★ **GEORGE MICHAEL** - 13.7., Dunaj, A, 17.7., Padova, I
- ★ **ROLLING STONES** - 14.7.07, Beograd, SRB
- 20.7.07, Budimpešta, H
- ★ **BJÖRK** - 21.7.07, Videm, I
- ★ **SONIC YOUTH** - 26.8.07, Dunaj, A
- ★ **THE POLICE** - 19.9.07, Dunaj, A, 22.9.07, München, D

TRNFEST

★ 31. JULIJ – 2. SEPTEMBER, KUD FRANCE PREŠEREN, LJUBLJANA

Festival, v okviru katerega so vse predstave popolnoma brezplačne in ki si ga sploh ne moremo več predstavljati brez pečene koruze, bo tudi letos v znamenju gledaliških in glasbenih predstav domačih in tujih ustvarjalcev, pa še improvizacij, filmskih večerov in otvoritev razstav. ★ www.kud-fp.si ★ www.ljudmila.org/kud/trnfest

TUJI DOKI

JUNIJ

DONAU INSEL FEST

★ AVSTRIJA, DUNAJ

★ 22. – 24. JUNIJ 2007

Eden največjih open-air festivalov Evrope se odvijata na 19 otokih Donave in 16 odrh.

www.donauinselfest.at

FILMFEST MÜNCHEN

★ NEMČIJA, MÜNCHEN

★ 22. – 30. JUNIJ 2007

200 filmov na 15 platnih, 65 tisoč obiskovalcev – eden največjih filmskih festivalov Nemčije.

www.filmfest-muenchen.de

ROCK WERCHTER

★ BELGIJA, WERCHTER

★ 28. JUNIJ – 1. JULIJ 2007

Eden največjih in najboljših belgijskih glasbenih festivalov, kamor lahko prideš tudi s šotorom.

Letos so že napovedani nastopi: Björk, The Chemical Brothers, Faithless, Peter Gabriel, The Kooks ... www.rockwerchter.be

OPN'ER FESTIVAL

★ POLJSKA, GDYNIA

★ 29. JUNIJ – 1. JULIJ 2007

Na večkrat nagrajenem tridnevem poljskem festivalu bodo letos nastopila sloveča imena: Sonic Youth, The Roots, Beastie Boys, Muse, Björk, Bloc Party in drugi. www.opener.pl

PARIS GAY PRIDE

★ FRANCIJA, PARIZ

★ 30. JUNIJ 2007

Razigrana Pride parada, ki od začetka maja kroži po Franciji, se konec junija vsako leto zaključuje v Parizu. Vzporedno potekajo tudi drugi dogodki, debate in plesi v maskah.

www.gaypride.fr

JULIJ

ESTIVAL JAZZ

★ ŠVICA, LUGANO

★ 5. – 7. JULIJ 2007

Številni jazzovski koncerti zvenečih imen te glasbene zvrsti v očarljivem okolju arhitekture 19. stoletja – povsem zastoj. www.estivaljazz.ch

ON THE ROAD FESTIVAL

★ ITALIJA, PELAGO

★ 5. – 8. JULIJ 2007

V Pelagu imajo ulične umetnike tako radi, da jim vsako leto priredijo kar festival. Mestece bodo preplavili glasbeniki, igralci, pantomimiki, žonglerji, akrobati ... z vsega sveta.

www.comune.pelago.fi.it/otr

ROSKILDE

★ DANSKA, ROSKILDE

★ 5. – 8. JULIJ 2007

Glasbeni festival z mednarodno udeležbo od Japonske, Brazilije do domačinov. Napovedani so: Björk, Red Hot Chili Peppers, 120 Days, A Hawk and A Hacksaw, Against Me!, Agf, Alice Rose ... www.roskilde-festival.dk

LAKE07

★ AVSTRIJA, PIRKENDORFERSEE

★ 7. JULIJ – 17. AVGUST 2007

Adrenalinski športi, plaža, kreativne delavnice in koncerti: LAKE07 ti omogoča vse to! Lahko spiš v svojem šotoru, v indijanskem "Tipi" šotoru, v "Cube-u" ali v hotelu. Vsak paket vključuje 6 noči, vsakodnevni "brunch buffet", vse večerne in športne aktivnosti, trikrat na teden pa še koncert.

Izkoristi EURO<26 popust: 10 % na vstopnice, ki jih lahko kupiš na www.lake07.com (klikni na EURO<26 logo!). www.lake07.com

SUMMERCASE FESTIVAL

★ BARCELONA, PARC DEL FORUM

★ 13. – 14. JULIJ 2007

Med glasbeniki, ki so potrdili udeležbo so tudi Kaiser Chiefs in Chemical Brothers! Na festivalu se bodo poleg uveljavljenih bendov predstavili tudi novi talenti.

Izkoristi EURO<26 popust: 20 % na vstopnice v TickTackTicket prodajalnah! www.summertime.com

WEEK OF THE WINGED DRAGON

★ MADŽARSKA, NYÍRBÁTOR

★ 13. – 15. JULIJ 2007

Festival ulične umetnosti, ki vsako leto privabi na tisoče obiskovalcev in ustvarjalce različnih držav je eden vodilnih dogodkov pod milim nebom na Madžarskem. www.szarnyas-sarkany.hu

PFLASTERSPEKTAKEL

★ AVSTRIJA, LINZ

★ 19. – 21. JULIJ 2007

Okrog 300 uličnih umetnikov se vsako leto za 3 dni zbere v Linzu, kjer se ob vsaki polni uri na okrog 40 lokacijah po mestu odvijeta kakšna predstava. www.pflasterspektakel.at

SEASPLASH REGGAE FESTIVAL

★ HRVAŠKA, PULA

★ 19. – 21. JULIJ 2007

Tridnevna non-stop zabava z znanimi DJ-ji in koncerti v živo z različnih koncev sveta: Zion Train, New York Ska-Jazz Ensemble, Ragga Twins & Tricky D, Paprika Korps, Brain Damage in drugi. www.seasplash.net

FIB

★ ŠPANIJA, BENICÁSSIM

★ 19. – 22. JULIJ 2007

Glasbeni festival, kjer se najde prostor tudi za ples in igralske predstave, nastope pa so že potrdili Arctic Monkeys, The B-52's, Dinosaur Jr., Iggy & The Stooges, Muse, Wilco ...

<http://fiberfib.com>

MOTOVUN FILM FESTIVAL

★ HRVAŠKA, MOTOVUN

★ 23. – 27. JULIJ 2007

Filmski festival, ki je bil nekoč zamišljen netekmovalno, sedaj pa podeljuje že kar pet nagrad, od katerih je najprestižnejši Propeller.

www.motovunfilmfestival.com

KULTURUFER

★ NEMČIJA, BODENSEE/FRIEDRICHSHAFEN

★ 27. JULIJ – 5. AVGUST 2007

Na nabrežju Bodenskega jezera se bodo deset dni bohotile stojnice in vrstile glasbene predstave, gledališke igre, kino pod milim nebom in poseben program za otroke – za pričakovanih 80 tisoč obiskovalcev.

www.kulturuferr.de

EXIT MUSIC FESTIVAL

★ SRBIJA, NOVI SAD

★ 12. – 15. JULIJ 2007

V Petrovaradinski trdnjavi se bodo letos zvrstili Beastie Boys, Basement Jaxx, Lauryn Hill, Robert Plant, Wu-Tang Clan in mnogi drugi.

<http://eng.exitfest.org>

AVGUST

FETE DE LA MER

★ FRANCIJA, BOURCEFRANC-LE-CHAPUS

★ 11. – 12. AVGUST 2007

Čeprav je ta del Atlantika bolj znan po ostrigah, teh niso mogli naučiti tekmovali, zato si udeleženci vsakoletne tekme ujamejo vsak svojega raka in tekmujejo z njimi.

www.fort-louvois.com

MEDNARODNA REGATA KOPALNIH KADI

★ BELGIJA, DINANT

★ 15. AVGUST 2007

Ustvarjalna zabava za vso družino. Pomembno je, da je v jedru vsakega plovila, ki se udeleži dirke, kopalna kad, četudi je to pogosto težko videti. Prepovedani so tudi motorji.

www.2camels.com/international-regatta-of-bathtubs.php

WEEKEND DANCE FESTIVAL

★ BARCELONA, PARC DEL FORUM

★ 15. SEPTEMBER 2007

Enodnevni festival elektronske glasbe. Predstavili se bodo najboljši španski in mednarodni elektronski glasbeniki.

Izkoristi EURO<26 popust: 20 % na vstopnice v TickTackTicket prodajalnah!

www.weekenddance.es

Massive Attack
Faithless
Radiosoulwax
Deep Dish
Sven Väth

Weekend Dance

KULT = film

GEORGE LUCAS ★ LUKE

"The secret to film is that it's an illusion." G.L.

NEUSAHLJIV STUDENEC LUCASOVE ČAROVNIJE JE BILO BREZ DVOMA NJEGOVO OTROŠTVO. VEDNO JE ČUTIL TRMAST UPOR DO AVTORITATIVNIH LIKOV, PRIKRIT STRAH PRED ODRASLIMI IN SKRIVNOSTNO ZAMERO DO NJIH. SVET JE SPREMENIL ZA ZMERAJ PRAV ZATO, KER GA JE GLEDAL DRUGAČE – SKOZI OTROŠKE OČI. NJEGOVO DELO JE MARSIKDAJ ODSEVALO NJEGOVO ŽIVLJENJE IN TEŽKO JE UBEŽATI OBČUTKU, DA JE KOT FINANČNI MOGOTEC POSTAL RAVNO TISTO, ČEMUR JE VSESKOZI POSKUŠAL UBEŽATI ... SAGA STAR WARS JE ZATO V MARSICEM METAFORA NJEGOVEGA ŽIVLJENJA. NAVSEZADNJE JE BIL NJGOV SREDNJEŠOLSKI VZDEVEK PRAV LUKE.

BIOGRAFIJA

George Walton Lucas Jr. se je rodil leta 1944 v mestu Modesto v osrčju Kalifornije. Mladostniške sanje o dirkaškem poklicu so se po nevarni prometni nezgodi povsem razblinile in ga preusmerile v strastno predanost kinematografiji ter filmskim trikom. Kljub statusu čudežnega otroka med vrstniki na šoli filmske umetnosti Univerze v Južni Kaliforniji Hollywood zanj sprva ni imel posluha, kar je njegovo poklicno pot po monumentalnem uspehu sci-fi fantazije Star Wars (1977) ključno spremenilo. Z ustanovitvijo lastne filmske hiše (Lucasfilm), njenih podružnic na področju zvočnih in vizualnih efektov (Skywalker, Industrial Light and Magic) ter z enim najbolj prefinjenih čutov za trženje je George Lucas tako postal finančno eden najbolj uspešnih neodvisnih producentov in režiserjev našega časa.

FILMOGRAFIJA

Režiserjev celovečerni debut, znanstveno fantastična drama THX 1138 (1971), je bila profesionalen prvenec, vendar vseeno finančni neuspeh. AMERICAN GRAFFITI (1973), nizko proračunska komična drama s srednješolsko tematiko, pa se je takrat izkazala za enega najbolj uspešnih filmov in je v blagajne prinesla bajne dobičke. Opogumljeni Lucas je nato svoje misli najprej posvetil ekranizaciji stripa Flash Gordon, a je zaradi visokih odkupnih pravic misel opustil in se usmeril v pisanje svoje lastne vesoljske dogodivščine STAR WARS (1977). Film je hipoma postal globalni fenomen, ki je zaradi osupljivih vizualnih in zvočnih učinkov postavil nove tehnološke standarde, rušil rekorde dobičkonosnosti, redefiniral pomen besede »blockbuster« (prodajna uspešnica) in si

zato tudi prislužil kar 6 oskarjev. Prvotno uspešno Star Wars trilogijo (THE EMPIRE STRIKES BACK (1980), THE RETURN OF THE JEDI (1983)) je zaokrožil le kot izvršni producent in scenarist, režisersko taktirko pa je prepustil drugim. V 80. letih je kot pisec v sodelovanju s Stevenom Spielbergom snoval plodno trilogijo o pustolovcu INDIANI JONESU. Zaključka sage Star Wars pa se je končno lotil kot režiser: THE PHANTOM MENACE (1999), ATTACK OF THE CLONES (2002) in REVENGE OF THE SITH (2005). Komercialni uspeh je delno prikril razočaranje oboževalce, ki v novejših filmih niso prepoznali vrednega naslednika prvotne trilogije. Trenutno George Lucas pripravlja s Stevenom Spielbergom projekt z delovnim naslovom Indiana Jones 4.

AMERICAN GRAFFITI (1973)

Nizkopračunski film, ki je s svojo preprostostjo, naivnostjo in skromnostjo uspel zajeti občutja celotne generacije in vzpodbuditi val nostalgije pri gledalcih, smatrajo mnogi za resnično Lucasovo mojstrovino. Glasba, avtomobili, popivanje in ples zadnjega poletnega večera štirih najstnikov v kalifornijskem mestecu leta 1962 predstavljajo še zadnje izdihljaje dobe nedolžnosti. Grenkosladki spomin na srednješolske zadnje dneve raja ponazarja besedno zvezo »zatišje pred nevihto«. Komična drama je namreč znanilec prihoda novega obdobja, spremembe vrednot in mentalitete v vseh družbenih porah takratnih ZDA (prihod vojne v Vietnamu). George Lucas je v svoje delo vključil avtobiografske elemente, z dosledno iskrenostjo in izvirnostjo pa je nedvomno vplival na nastanek prikupne nadaljevanke Happy Days in mnogih drugih filmov. Obnašajmo se, kot se nikoli več ne bomo – po tej poletni zabavi bodo naše sanje umrle.

LUCAS-IZMI

- ★ "The parallels between what we did in Vietnam and what we're doing in Iraq now are unbelievable."
- ★ "A special effect is a tool, a means of telling a story. A special effect without a story is a pretty boring thing."
- ★ "The sound and music are 50 % of the entertainment in a movie."

★ www.imdb.com
★ http://wikipedia.org
★ www.lucasfilm.com

VSAK IZMED NAS JE ZAGOTOVO ŽE VIDEL, KAKO JE ČAROVNIK POTEGNIL ZAJCA IZ POPOLNOMA PRAZNEGA KLOBUKA. ALI KAKO JE PRED NAŠIMI OČMI RAZREZAL SVOJO ASISTENTKO NA POL IN JO NATO PREPROSTO »SESTAVIL« NAZAJ. DA O ČUDEŽNEM IZGINJANJU IN PONOVNEM POJAVLJANJU RAZLIČNIH PREDMETOV SPOLOH NE GOVORIMO.

magija ALI iluzija?

NAJSTAREJŠA OBRT?

Čarovniki oziroma iluzionisti obstajajo že veliko časa. Antropologi trdijo, da se je ta zabavna oblika magije začela pojavljati že pred 3000 leti. Čarovniki so nastopali predvsem na ulici. Privabljali so mimoidoče in izvedli kak trik ali dva in tako so se preživljali – kot ulični umetniki, velikokrat postavljeni ob bok uličnim tatovom in žeparjem. Svojo podobo so predstavljali na različne načine – eni kot zabavljaci in drugi kot posamezniki, katerim naj bi bile zaupane velike magične skrivnosti. Predvsem slednji so se pojavljali oblečeni kot slavni bajeslovni čarovnik Merlin. Nosili so stožčaste klobuke, bili so zaviti v velike halje, ki so bile okrašene s skrivnostnimi simboli, in v rokah so vedno držali čarobno palico.

OČE MODERNE MAGIJE

Moderna doba magije, kakršno poznamo danes, se je začela s francoskim čarovnikom po imenu Jean Eugène **ROBERT-HOUDIN**. Znan je tudi kot oče sodobne magije – bil je prvi čarovnik, ki je nastopal v večerni obleki in na odru. Vse se je začelo kot preprost hobi, ki je kaj kmalu prerasel sanje, ki jih je zasledoval vse življenje. Njegove predstave so bile prava paša za oči in tudi njegovo občinstvo niso bili le naključni mimoidoči, ampak eminentna francoska družba. Robert-Houdin ostaja inspiracija za moderne čarovnike – veliko število njegovih iluzij in efektov skozi roke drugih čarovnikov še vedno ostaja med največjimi dosežki moderne magije.

JEZUS, SHERLOCK HOLMES IN HOUDINI

Slavni čarovnik madžarskega porekla, **Harry HOUDINI**, je svoj navdih in umetniško ime

(njegovo pravo ime je bilo Ehrich Weiss) dobil pri Robertu-Houdinu. Imenu je dodal črko i, kar naj bi, sicer zmotno, pomenilo »kot Houdin«. Houdini je bil tako slaven, da se ga je omenjalo med tremi imeni, ki naj bi jih v takratnem času poznali prav vsi na svetu. Svojo slavno pot je začel kot rokohitrec, predvsem s kartami. Kasneje je ugotovil, da največje uspehe dosega s tem, ko poizkuša pobegniti iz različnih zaprtih skrinj, prisilnih jopičev, lisic in z vodo napolnjenih prostorov. Houdini je resnično tvegval svoje življenje pri svojih drznih podvigih – občinstvo je bilo z vsakim uspešnim podvigom še bolj zahtevno in to je gnalo v izmišljanje nemogočih situacij in smrtnih pasti, iz katerih so ga včasih morali tudi reševati.

MAGIJA DANES

Magija je danes zelo popularna zvrst umetnosti, predvsem v ZDA, Veliki Britaniji in na Japonskem. Prav vsi verjetno poznamo **DAVIDA COPPERFIELDA** in njegove osupljive iluzije. Med njegovimi največjimi dosežki je lebdenje celotnega vagona, uspešno je šel skozi Kitajski zid, izvedel je izginotje letala in Kipa svobode ter izvedel sanje človeštva – poletel je v nebo. Seveda, ne pozabite, David se ne imenuje iluzionist brez razloga.

V zadnjem času pa je zelo popularna tako imenovana ulična magija. V tej panogi je najbolj poznan Američan **DAVID BLAINE**. Svojo kariero je začel s TV oddajami, s katerimi je navdušil svet, svoje čarovnije pa je kazal naključnim ljudem na ulici. Podobno kot Houdini je tudi Blaine nadaljeval svojo kariero z nemogočimi izzivi. Sedem dni je bil zaprt v stekleni krsti pod zemljo, več kot 60 ur je preživel zaprt v kocki

ledu, sedem dni je preživel potopljen v vodi in tudi skoraj podrl rekord v zadrževanju zraka pod vodo.

Precej poznan je tudi **CRISS ANGEL**, večkrat nagrajeni iluzionist. Ima zelo uspešno TV oddajo, imenovano Mindfreak, in nenehno preseneča z nenavadnimi iluzijami in uspešnimi pobegi iz nemogočih situacij. Criss ima v svoji ekipi veliko število zelo nadarjenih iluzionistov in čarovnikov, ki nenehno prihajajo na plan z novimi idejami.

Na Japonskem je zelo popularen **CYRIL TAKAYAMA**. Za njegov svetovni sloves je odgovoren predvsem internet in širjenje njegovih neverjetnih iluzij preko internetnega videa.

Tudi pri nas je zelo poznan Anglež **DERREN BROWN**. Njega sicer ne smemo prištevati med konvencionalne čarovnike, ker je njegova posebnost mentalizem. In brez dvoma lahko trdimo, da je ta zvrst še najbolj osupljiva – na svetu jih ni malo, ki brez dvoma trdijo, da Derren bere naše misli. Derren je zaslovel s svojimi TV oddajami, ki so jih vrteli tudi pri nas.

ZA KONEC

Če hočeš postati čarovnik, moraš biti malo »poseben«. V tej umetnosti ni odgovor na vse to, da pač poznaš neko »foro«. Veliko je stvari, ki se jih ne omenja – predanost, vaja, trud in ure in ure dela; rezultat pa lahko ljudi začudi za samo tri minute, lahko pa tudi za več let. Pa ne pozabi – prava magija je v nas samih, čarovnik jo le izzove na plan.

DANDANES POZNA MO OGROMNO ŽANROV ZA ANIMEJE. NAJVEČKRAT SE ZGODI, DA AVTORJI ŽANRE MED SEBOJ KOMBINIRAJO, TAKO TOREJ LAHKO NASTANE FANTAZIJA, KRIŽANA Z GROZLJIVKO. STIL FANTAZIJSKIH ANIMEJEV JE V VEČINI SERIJ ENAK, VENDAR VEDNO DRUGAČEN. PONA VADI GRE ZA BOJ MED DOBRIM IN ZLIM, KJER SO VPLETENE TUDI VIŠJE NADNARAVNE SILE ALI BITJA, KI JIH V NAŠEM SVETU POZNA MO KOT MITE.

fantazijski animeji

Glavni junaki fantazijskih animejev posedujejo nadnaravno moč ali nenavadno orožje, ki jim nemalokrat pomaga v bojih skozi serije. Občasno spoznamo tudi antropomorfična bitja (živali s človeškimi lastnostmi), ki pomagajo ali pa nasprotujejo glavnim junakom. Ilustracije v fantazijskih animejih so ponavadi zelo podrobne, še posebno pa avtorji poudarjajo bitja, ki jih gledalci prvič vidijo. Največ pozornosti prejmejo ozadja, saj le ta pričarajo tiste čarobne občutke, ko stopimo v svet naše domišljije. Tudi glasba je v animejih pomemben faktor, ne samo pri fantazijski zvrsti. Že tako čarobno glasbo največkrat spremljajo piščali ali zvončki.

Najbolj znan avtor v fantazijskem žanru je verjetno kar HAYAO MIYAZAKI (Princess Mononoke, Howls moving castle, Spirited away), ki s svojimi deli vedno znova preseneča svoje oboževalce. Seznam ostalih fantazijskih animejev si lahko ogledaš na spletni strani Wikipedije.

MUSHISHI

»Kar smo mislili, da obstaja izven našega sveta /.../, so bitja, ki se popolnoma razlikujejo od majhnih in grotesknih, katerih smo vajeni. Skozi leta so ljudje začeli spoštovati ta bitja in jih poimenovali Mushi ...«

Anime Mushishi je posnet po mangi, ki trenutno še vedno nastaja. Avtorica mange je YUKI URUSHIBARA, ki je začela z risanjem Mushishija leta 1999. Mango so animirali leta 2005 v 26 delov, vsak je dolg 20 minut. Leta 2006 so posneli tudi live-action film, ki se vrti okrog treh ključnih epizod v animeju.

Nenavadna značilnost tega animeja je, da se epizode med seboj ne povezujejo. Torej nam vsaka epizoda pove svojo zgodbo, ki se odvija v tem čarobnem svetu. Kljub nepovezanim epizodam imamo občutek, kot da je vse skupaj en del celote. Tako v eni epizodi spoznamo mushija, ki poje ves zvok, spet v drugi mushija, katerega semena omogočijo, da se umirajoča oseba ponovno rodi. Spoznamo tudi dečka, katerega desna roka mu omogoča, da karkoli nariše, oživi. Vsak mushi je svojevrsten, lahko je čisto nedolžen ali pa smrtno nevaren. Tudi mushi mojster ne more zagotoviti, da vedno reši tiste v težavah.

KDO SO MUSHIJI?

Mushishi je fantazijska zgodba s pridihom grozljivke in življenjskosti, ki nas popelje v svet, v katerem prebivajo skrivnostna bitja, ki živijo vzporedno z ljudmi. Anime ne sledi čisto fantazijskemu stilu, saj ne gre za nek boj proti zlobnim mushijem, ravno tako glavni junak nima neke posebne moči, razen sposobnosti, da mushije vidi. Ljudje v svetu mushijev se delijo v dve skupini. Tiste, ki mushije vidijo, in tiste, ki jih ne.

Mushiji so zanimiva bitja različnih oblik, ki živijo svoj cikel življenja, ne da bi ovirali ljudi pri tem. Vendar pa se zgodi, da ljudje pridejo navzkriž z njimi in nastanejo zdravnikom grozni, nepojasneni in nerešljivi primeri. Tedaj tistim v težavah ne preostane drugega, kot da pokličejo mushishija (mushi-shi ali mushi mojster). Tu spoznamo Ginka, mushi mojstra, ki potuje po svetu in raziskuje mushije. Medtem ko so ljudje oblečeni v delovne kimone 18.-19. stoletja, je Ginko v kontrastu z njimi, saj nosi moderna oblačila. Avtorica z nasmehom razlaga, da so Ginkova oblačila simbolična, saj sam ne more ugotoviti, ali sploh spada v ta svet. Vzrok za to nejasnost je razviden v eni izmed epizod, ki nas popelje v Ginkovo preteklost. Njegova nenavadna bela barva las in zelene oči sta tudi posledica mushija, ki ga je Ginko srečal kot otrok.

STIL

Stil, s katerim je anime oziroma s katerim so karakterji narejeni, je dokaj preprost. Linije so mehke, detajlov ni veliko. Vendar pa so ozadja ustvarjena tako podrobno, da te bo resnično presenetilo. Večino epizod je narisanih v sivinskih tonih, kar pa omogoča barvnim predmetom, da izstopajo na ekranu in pritegnejo našo pozornost. Ozadja, v katera so vključene rastline, barvno zaživijo, tako, da jih lahko primerjamo že z realnim svetom. Ne smem pozabiti tudi glasbe v animeju. Že sam intro animeja »The Sore Feet Song« pripravi ritem in občutek, ki se skozi celo epizodo samo še stopnjuje. Glasba med samim animejem je skrivnostna, kar pa samo še poudari že nenavaden občutek, ki ga imamo med gledanjem.

- ★ http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_fantasy_anime
- ★ www.designchronicle.com/memento
- ★ www.mushishi.jp

TORI AMOS AMERICAN DOLL POSSE

Ena izmed najboljših ameriških čudežnih otrok vseh časov, Tori Amos, ljubka čudakinja, ki bo konec junija v svojo čudaškost potegnila slovensko prestolnico, je izdala svoj deseti studijski album. Začne ga z obtožujočo Yo George, ki »salutira« najboljši nepriljubljenemu Georgu Združenih držav. Čeprav je besedilo močno, je kompozicija skorajda vljudna in mirna in ne napoveduje tistega, kar sledi. In ravno zato te Tori s svojim preigravanjem klavirja in energetskega izpovedovanja čustev, trkanja na tvojo vest, podzavest in potlačene sanje, bolečino in spoznanja, ne bo pustila ravnodušnega. Njena energija, ki jo čutiš skozi glasbo, v kateri se s svojimi člani skupine neverjetno ujame, kot bi pristal sredi jam sessiona, je nalezljiva in tako živahna ni bila že kar nekaj let. Ženska, ki ne bo prenašala nobenega sranja ali nakladanja, ti bo vse povedala naravnost v obraz. Si upaš?

GLASBA

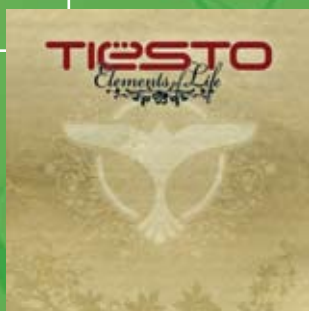
★★★★★

★★★

BJÖRK VOLTA

Čudaško poletje nas čaka. Gospodična, ki si verjetno brez večje konkurence zasluži krono naj čudesa glasbenega sveta, je ena izmed tistih, ki jo bodisi ljubiš, bodisi sovrašiš. Vmes ne bo šlo. In z Volta se islandska cepetavka vrača nazaj k svojim koreninam; glasbeno in izvajalsko. Včasih se zdi tako neverjetno čudaška, da se sprašuješ, ali je vse skupaj poza in poskus biti čimbolj nenavadna in psihotična, ker to od nje pričakujemo oziroma ker vsi samo še čakamo, koliko bolj čudaška sploh še lahko postane. Björk je pač takšna in v svojo glasbo je vključila nenavadne ladijske sirene, galebe in islandsko žensko pihalno godbo. Še vedno se zdi, da včasih poje popolnoma neodvisno od spremljajoče glasbe. Pravijo, da so vsi geniji čudni. Karkoli že je, čudna genialka ali samo čudna, njena besedila so tista, ki razočarajo, saj spominjajo na nedoraslo najstniško vzdiklanje z jasnimi poantami, a brez globine.

★★★★

nova

PORCUPINE TREE FEAR OF A BLANK PLANET

Še eni čudaki za psihiatrično zbirko. Angleški fantje, ki sovražijo predalčkanje svoje glasbe kot progresivni rock in vztrajajo na tem, da njihova glasba nikakor ni kompleksna, so tokratni album spremenili v skorajda EP, saj je na njem le šest skladb. Vendar je to cel album, ker pesmi skupno nanesejo 50 minut glasbe; najkrajša se zaključi malo po petih minutah, najdaljša pa teče kar precej v osemnajsto minuto. Sem ter tja dobiš občutek, da si se znašel sredi filmske glasbe, namensko pisane za spremljanje dogodivščin drugih ljudi. Hkrati te premetavajo iz mehkih zvokov v ritmično bobnanje, ob spremljavi sanjavega glasu pa se prej ali slej bodisi izgubiš, bodisi pozibavaš in slediš vsem različnim zvokom, ki se znotraj njihovih stvaritev prepletajo. Če ti po prvem poslušanju ne bodo všeč, jim daj še eno možnost. In dve. In tri. Vredno bo.

★★★★★

DJ TIËSTO ELEMENTS OF LIFE

Tudi s Tiëstom boš odletel nekam v višave, v nebo, na drug planet. Ten Seconds Before Sunrise je šele začetek, ki mu sledijo Driving to Heaven in Bright Morningstar. Vse omenjene se svetijo v Tiëstovem značilnem epičnem zvoku, ki presega vse navadne DJ-evske in trance skladbe ter jim daje globino. Tudi tokrat je v svojo sredo in v studio povabil goste, ki so album popestrili in mu dodali svojo noto. Prav zato je skupek skladb tako raznolik in pester. Posebni efekti in glasbeni dodatki, ki prevevajo ritmične udarce, so le del drugačnosti. Gostujoči glasovi interpretirajo skladbe na svoj način, jim dajo različne občutke, dožemanja in doživljanja. BT, ki je ponovno sodelovala s Tiëstom, s svojim močnim vokalom zahteva vse in še več in te ne izpusti iz krempljev, dokler se ne začneš zibati v njenem ritmu. Zapri oči in se predaj ritmom. Naj te popeljejo v svojo razlago elementov življenja.

26 let elektrone

DOJEMANJE ZUNANJEGA ZVOČNEGA SVETA, NJEGOVA INTERPRETACIJA, UČENJE IZ NJEGA IN PREDVSEM ČUSTVEN ODZIV NANJ SO ODVISNI OD POSAMEZNIKOVE ZAVESTI. TO SPOZNANJE JE V PREJŠNJEM STOLETJU ODPRLLO VRATA NOVEMU EDINSTVENEMU ŽANRU, NOVI VEJI ESTETIKE, KATERE NAMEN JE POMAGATI POSLUŠALCU PRI INTIMNEM MISELNEM POTOVANJU, NAJSI BO TO SANJARJENJE, SPROŠČANJE ALI SOOČANJE Z DOSLEJ NEZNANO PERSPEKTIVO ŽIVLJENJA.

Najzgodnejši poskusi ustvarjanja glasbenih pokrajin so pripisani francoskemu skladatelju Pierru Schaefferju, ki je po II. svetovni vojni skušal z izrezovanjem magnetnega traku in manipuliranjem z gramofoni, uporabo nenavadnih instrumentov, snemanja zvokov iz okolja in eksperimentiranja z njimi sestaviti glasbene kompozicije. Ameriški skladatelj John Cage je v 50. letih šel še dlje: v svoji zloglasni skladbi 4'33, ki je sestavljena iz treh delov tišine, je hotel poslušalcu dati največ, kar lahko – soustvarjanje glasbe s pomočjo dojemanja okolja.

Pričetek vesoljske dobe človeštva je vzbudil nova čustva, povezana z brezmejnimi prostranstvi vesolja. Nova miselnost se je vpila najprej v rock generaciji 60. in 70. let (Pink Floyd, Can, Gong), kasneje pa pri prvih poskusih elektronske glasbe, ki je za vedno spremenila svet (Tangerine Dream, Kraftwerk, Popol Vuh, Jean Michel Jarre, Vangelis). Tako je sredi 70. let prejšnjega stoletja britanski elektronski glasbenik Brian Eno, znan tudi kot oče ambienta, skoval izraz »ambientalna glasba«, da bi opisal svojo glasbo, katere osnovni namen je bil poslušalcu – pasivno ali aktivno – učinkovito omogočiti notranji prostor za razmislek.

Privlačnost ambientalne glasbe je bila predvsem v tem, da je lahko zlivala raznovrstnost glasbenih stilov. Odprla je pot številnim podzvrstem, kakor so world music, new age, synth pop in vplivala na številne pop glasbenike (Depeche Mode, U2). Osemdeseta leta prejšnjega stoletja je zaznamoval predvsem prebitek neakakovostnih kompilacij, najbolj znanih po zvokih narave (zvoki morskega življa), namenjenih izključno pasivni sprostitvi.

V zatonu kompilacijskega buma se je pojavil preporod v 90. letih, kateremu se gre največ zahvaliti rave kulturi, ki je ambient razširila še dlje v zvrsti, kot so ambient house, ambient techno, intelligent dance music in ambient dub (The Orb, Aphex Twin, Future Sound of London, Autechre, Massive Attack, Portishead, Boards of Canada). Kljub nekomercialnemu značaju pa je zaradi svoje privlačnosti popularna ambientalna glasba, danes med mladino še najbolj znana kot chillout, ena najbolj razširjenih zvrsti na svetu.

<http://en.wikipedia.org>
www.ambientmusicguide.com

ZANIMIVE PODZVRSTI AMBIENTA

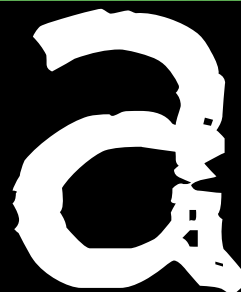
★ SPACE MUSIC

Ustvarjalci vesoljske glasbe se skušajo čim bolj oddaljiti od konvencionalne melodične in ritmične glasbe, izpuščajo tudi vokal, da bi poslušalcu nudili občutek letenja, lebdenja in nasploh prostorske zavesti. Ta podzvrst je našla navdih predvsem v tehnološkem razvoju človeštva (razvoj vesoljske tehnologije). Predstavniki so Brian Eno, Vangelis in Tangerine Dream.

★ ORGANSKI AMBIENT

Označuje ga združba elektronskih, električnih in akustičnih instrumentov in se marsikdaj poslužuje tudi vplivov world music, še posebej pri ritmiki. Poudarja prepletenost, povezanost in enotnost vseh zvokov v skladbi. Sem prištevamo tudi pionirja ambientalne glasbe kot take, Briana Ena. To so skladatelji, ki čutijo močnejšo povezanost z naravnimi zvoki kakor z disko glasbo: Robert Rich, Steve Roach in Dirk Serries (znan bolj kot Vidna Obama).

tekst: Dino Lalic / foto: Bojan Stepančić

★ AMBIENT, NAVDIHNJEN Z NARAVO

Glasbo sestavljajo posnetki in sampli zvokov, ki se pojavljajo v naravi ali pa spominjajo nanjo. Velikokrat se uporabljajo kot loopi, majhni zvočni delčki, ki se ponavljajo. Sampli izhajajo iz naravnih ali urbanih okolij in so organizirani tako, da oponašajo instrumente ali pa so postavljeni tam zaradi naključnosti. Najbolj znani predstavniki so Biosphere, Mira Calix in Chris Watson.

★ TEMAČNI AMBIENT

Je hibrid ambientalne glasbe in industrialne eksperimentalne glasbe. Celotne skladbe lahko temeljijo na zvočnih posnetkih, ki so posledica šumenja mikrofonov, zvočnikov, telegrafskih žic ipd. Uporabljeni sampli so tako obdelani, da jih v prvotni obliki ni več moč prepoznati. Temačni ambient je značilen za izvajalce, kakor so Coil, Controlled Bleeding, Lustmord, Hafler Trio, Autechre, Aphex Twin in tudi Robert Fripp.

★ POLITIČNA AMBIENTALNA GLASBA

Kdor je mislil, da se političnih tematik z ambientalno glasbo ni mogoče dotakniti, se je pošteno motil. Aktivizem, pomenljiva grafična podoba albumov, sporočilne ilustracije in fotografije so vse del podzvrsti, katere najvidnejši ustvarjalec je Terre Thaemlitz. Njegov namen je bil predvsem razbiti ustaljeno pot umetnik-poslušalec-okolje in vzpodbuditi aktivizem.

★ AMBIENT DEVETDESETIH

Sem sodijo stili, ki so se pojavili v 90. letih in so rezultat zlitja dotedanje ambientalne glasbe z rave kulturo. Glasbeniki uporabljajo ambientalno glasbo brez ritmične podlage in jo združujejo z downtempo elektronom. Pojav je najbolj znan kot chillout, ambient techno, ambient dance in ambient dub, znani izvajalci pa so Aphex Twin, Autechre, Boards of Canada in The Orb. Najbolj razširjena podzvrst je hkrati najbolj sodobna in zato bližje mlajši generaciji.

AMBIENT V FILMU

Z množičnim odzivom na uspeh filma Odiseja v vesolju (1969) in s kultom, ki je sledil, je bilo filmskim ustvarjalcem kaj kmalu jasno, da ima lahko primerna glasba na gledalca neverjeten učinek. Glasba kot zvočni medij in film kot vidni sta se tedaj združila na dotedaj še neviden način. Ambientalna revolucija je tako pisala novo zgodovino filma. Le redki so znali dobro kombinirati oboje, a komur je uspelo, je iz gledalcev izvil še posebno tenkočutnost. Režiserji, kot so David Lynch, Steven Soderbergh, Werner Herzog in mnogi drugi se zelo radi poslužujejo simbioze glasbe in filma. Nepozabni filmi, kot so Traffic, Solaris, Vanilla Sky ali novejši Prestige ali The Fountain se vsi ponašajo z nepozabnim vzdušjem.

PRIPOROČENIH 5

★ AIR

Francoski duet, ki ga sestavljata Nicolas Godin in Jean-Benoit Dunckel. Njuna glasba je označena preprosto kot »electronica«, glasbena industrija pa ju predalčka tudi v trip-hop, downtempo in pop. Navdih so jima nudili zvoki sintisajzerja iz 70. let: Jean Michel Jarre in Vangelis, pa tudi Pink Floyd ter Tangerine Dream. Duet je odgovoren za soundtrack filma Izgubljeno v prevodu režiserke Sophie Coppole.

Priporočena albuma: 10 000 Hz Legend (2001) in Talkie Walkie (2004).

www.intainet.net

★ BOARDS OF CANADA

Škotski duet (sorodstveno brata) je zaznamovalo izvirno poigravanje z zvočnimi posnetki diktafona. Ustvarjalca sta se vseskozi izogibala medijskim lučem in skušala leto za letom proizvesti čim bolj amorfne albume. Menita, da je celoten smisel ustvarjanja glasbe približevanje lastni ideji, predstavi popolnosti. Brata še zmeraj postavljata nove standarde sodobnega ambienta in sta mnogim velikanski vzor ter navdih.

Priporočena albuma: Music Has the Right to Children (1998) in In A Beautiful Place Out In The Country (2000). www.boardsofcanada.com

★ AMON TOBIN

Britanski DJ je znan po zlivanju samplanega jazza in sodobne plesne glasbe, drum and

bassa ter sambe. Ozračja, ki jih ustvarja, so nasičena s skrivnostnostjo in napetostjo. V poslušalcu vzbudi čustva nenehnega pričakovanja in včasih zajadra tudi v neprijetne vode akustičnega kaosa. Je izjemno spoštovan in priznan DJ, svojo skladateljske kvalitete pa je pokazal tudi s soundtrackom madžarskega filma Taxidermia.

Priporočena albuma: Bricolage (1997), Permutation (1998). www.amontobin.com

★ ZERO 7

Britanski downtempo duet, nominiran za Grammy nagrado, je prikazan tudi kot britanska različica Air. Kritiki ju uvrščajo v žanre, kot so downtempo, acid jazz in trip-hop. Kot producenta sta sodelovala s številnimi priznanimi glasbeniki: Radiohead, Lenny Kravitz in Pet Shop Boys, prav tako pa sta dobitnika številnih nagrad, omenimo le »Best Newcomer« nagrado na podelitvi Muzik Awards.

Priporočena albuma: When It Falls (2004) in The Garden (2006). www.zero7.co.uk

★ SIGUR RÓS

Islandski post-rokerji so zasloveli predvsem po eterični zvočnosti in falsetto vokalju pevca, ki igra kitaro z violinskimi lokom. Njihova pesem Untitled #4 je postala znana širom po svetu potem, ko so jo uvrstili na soundtrack filma Vanilla Sky. Besedila so včasih nerazločne besede in nerazumljivo momljanje, saj Sigur Rós menijo, da je njihova interpretacija odvisna le od poslušalca in osebne izkušnje.

Priporočeni albumi: Ágætis byrjun (1999), () (2002) in Takk (2005). www.sigur-ros.co.uk

SPLETNI RADIO

- ★ www.loungingsound.com
- ★ <http://jrabold.net/radio/2hea.shtml>
- ★ www.di.fm
- ★ <http://somafm.com>
- ★ www.sky.fm/ambient

modern

V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU SE REDNO SREČUJEMO S TEM ŽANROM FOTOGRAFIJE. DOKUMENTARNA FOTOGRAFIJA JE TAKO MNOŽIČNO PRISOTNA V NAŠEM VSAKDANJIKU, DA JO JEMLJEMO ZA SAMOUMEVNO. VSE FOTOGRAFIJE IZ KRIZNIH SREDIŠČ ALI PA ČISTO VSAKDANJIH DOGODKOV, KI JIH VIDIMO V ČASOPISJU IN REVIJAH, NAM GOVORIMO O NEKIH DOGODKIH IN ZGODBAH POVEZANIH Z NJIMI. KAKO PA JE NASTALA TAKŠNA FOTOGRAFIJA, NA KAJ VSE JE MORAL BITI FOTOGRAF POZOREN IN KAJ VSE JE BIL POTREBNO POSTORITI, PREDEN JE FOTOGRAFIJA NASTALA?

Pri dokumentarni fotografiji fotograf poskuša na čim bolj iskren in objektivni način prikazati določeno tematiko. Sama fotografija je ponavadi posneta na nevpadljiv način, ljudje na fotografijah se ne zavedajo prisotnosti fotografa, ali pa nimajo časa ter potrebe prilagoditi svojega vedenja. Dostikrat sicer popolnoma avtentičen motiv izpade nenaraven, zaigran, ljudje na fotografiji niso več to, kar so bili, preden so se zavedli prisotnosti fotografa. Moč dokumentarne fotografije pa je tudi v njeni neposrednosti. Prisili nas, da se kot opazovalci na nek način soočimo z dano vsebino, pa naj si bo to na zavestni ali pa podzavestni ravni dožemanja.

Razcvet dokumentarne fotografije je povezan tudi z razvojem fotografske opreme.

Prvi množično uporabljan fotoaparati v

dokumentarni fotografiji je bila Leica, ker je Leica uporabljala format filma 24x36 mm, je bila v primerjavi z ostalimi takratnimi fotoaparati zelo majhna in nevpadljiva, kot nalašč za dokumentarni tip fotografije.

Eden največjih fotografov vseh časov; HENRI CARTIER-BRESSON je o svojem osebnem pristopu k fotografiranju, ki mu ga je Leica omogočila, napisal, da je fotoaparat kot podaljšek njegovega očesa. Anonimnost, ki mu ga je ta aparat omogočal, kadar se je znašel med fotografiranjem ljudi in dogodkov, je bil zanj ključnega pomena za uspeh fotografij. Na fotografijah ni bilo čutiti nenaravne in formalne drže tudi tistih, ki so se zavedali njegove prisotnosti. Za njega je ta aparat odprl povsem nove možnosti v fotografiji, še posebej sposobnost ujeti svet v njegovem dejanskem stanju gibanja in transformacije. Zelo pomembno je bilo, da se je preko iskala na fotoaparatu na nek način zliil s tistim, kar je fotografiral. Takšen odnos do fotografije pa, je opisal, od fotografa zahteva predvsem koncentracijo, disciplino uma, senzibilnost in čut za geometrijo. Vse skupaj privede do lahkotnosti in enostavnosti izraza.

Nekaj velikih mojstrov dokumentarne fotografije: Alfred Stieglitz, Paul Strand, Dorothea Lange, Robert Capa, Steve McCurry, Henri Cartier-Bresson

★ www.documentaryphotography.org

★ www.soros.org/initiatives/photography

★ www.fiftycrows.org

dokumentarna FOTOGRAFIJA

★ FOTOPUB 2007

Festival dokumentarne fotografije bo letos potekal že šestič. Fotopub je dogodek, kjer se srečujejo domači in tuji fotografi, kritiki in teoretiki. Letos se bo Fotopub poleg delavnic, predavanj, Tribune, multivizij in razstav usmeril tudi na fotografijo v praktičnem smislu.

★ Novo Mesto / 6.-11. avgust 2007 / www.fotopub.com

★ FOTO ANTKA 2007

To tradicionalno prireditev obišče več kot 2000 ljubiteljev fotografije iz Slovenije in tujine. 30. jubilej bodo letos obeležili tudi s fotografsko razstavo (9. julij) in predvajanjem dokumentarne serije o fotografiji na Slovenskem (10. julij). Na prireditvi bodo predstavili improviziran starinski foto atelje s fotografom, ki bo prikazal, kako so fotografirali pred 100 leti.

★ Ljubljana, Križanke / 10. julij 2007 (8.00 - 14.00) / www.drustvo-fotografov-slovenije.si

★ ARLES 2007

Festival fotografije, ki bo potekal v Južni Franciji in sicer v idiličnem mestu Arles. To je največji takšen festival v Evropi, kjer se bo zvrstilo preko 50 fotografskih razstav in prireditev. Največ pa se bo dogajalo prvi teden festivala.

★ Arles, Francija / 3. julij - 16. september 2007 / www.rencontres-arles.com

KMALU BO POLETJE IN S POLETJEM PRIDEJO TUDI DOLGI POPOLDNEVI NA PLAŽI, KO JE VSE TAKO LENOBNO, DA NE BI POČEL NIČ DRUGEGA, KOT BREZDELNO LEŽAL NA PLAŽI. VČASIH SE TI PA LE ZAHOČE KAKŠNE DOBRE KNJIGE. OD FANTASTIKE PA DO KRIMINALA, PA TUDI LJUBEZEN.

FANTAZIJSKI TROJČKI

KAI MEYER: TEKOČA KRALJICA, STEKLENA BESEDA IN KAMNITA SVETLOBA

Nemški pisatelj, marsikomu že zelo dobro poznan, najraje piše o sicer preverjenih dejstvih in zgodovinskih dogodkih, a jih obarva s svojo domišljijo. Ta nemški pisatelj je napisal že veliko knjig, pri nas pa že lahko dobimo njegovo trilogijo.

Vse se dogaja v nekih Benetkah, skoraj identičnih našim. Govori o deklici Merle, Junipi, letečem levu iz obsidiana, in zaščitnici Benetk, tekoči kraljici, ki jih ščiti pred vpadi Egipčanov, ki so ravno v tem času širili svoj imperij. Kraljici ne more nihče priti blizu, a po srečnem naključju, ali pa tudi ne, si z Merle prideta blizu in le tako lahko rešita Evropo pred popolno nadvlado popolno oživiljenega egipčanskega faraona, ki pa je le lutka v rokah svojih svečenikov.

★ Cornelia Funke: **SRCE IZ ČRNILA, KRI IZ ČRNILA**

Še nedokončana trilogija govori o Merle in njenem očetu, knjigovezu Mortimerju oz. Moju, kot ga kliče Meggie. Čeprav se sprva morda zdi kot pravljica, nas lahko marsikateri dogodek presenetijo, kljub vsemu pa je na trenutke precej predvidljiva. Za vse tiste, ki radi berejo in sanjajo o tem, kako je, če junaki iz knjig resnično oživijo.

★ Philip Pullman: **NJEGOVA TEMNA TVAR (SEVERNI SIJ, PRETANJENI NOŽ, JANTARNI DALJNOGLED)**

Deklica Lyra in njen prijatelj Will nas s sabo odpeljeta na potovanje po paralelnih svetovih s tankimi mejami. Vse se dogaja v svetu, na prvi pogled podobnem Zemlji, vendar je tam zelo drugače. Druga življenja in dobra knjiga.

MLADOST NI NOROST

MEG CABOT: PRINCESKIN DNEVNIK

Meg Cabot je pisateljica, ki je napisala že mnogo knjig, od tistih za mladino do tistih za odrasle, a niso prevedene. Te za mladino so pisane precej po istem kopitu, a človeka vseeno vedno prijetno presenetijo.

Mlada Mia Thermopolis živi v New Yorku s svojo mamo. Njen oče zaradi raka ostane neploden in Mia izve resnico o svojem poreklu. Je edina naslednica genovskega prestola. Temu sledijo mučne ure za princeze z babico, problemi v ljubezni in pri matematiki. Neposredna izpoved mlade ameriške princeze v obliki dnevnika, ki se od filma zelo razlikuje.

★ Ivan Sivec: **ZADNJI MEGA ŽUR**

Mlad gimnazijec. Matej je zabredel, ne da bi se tega zavedel. Na prikrit način ga pahnejo v svet drog, zatakne se mu v šoli, grozi mu izključitev in punca mu je lagala. Vpliv slabe družbe in vsi problemi ga pripeljejo do konca. Do skoka s stolpnice.

★ Igor Karlovšek: **GIMNAZIJEK**

Peter Janežič je dijak ugledne gimnazije. Svet se mu postavi na glavo, ko umre njegov prijatelj Tadej in ga obtožijo njegovega umora. Prepis šole, prevzgojni dom ... Sedaj je poznan kot težaven mladostnik. Odlično delo avtorja, ki se spozna in nas popelje točno v središče problema.

»KRIMINALNO« POLETJE

AGATHA CHRISTIE: UMOR V VEGASTI HIŠI

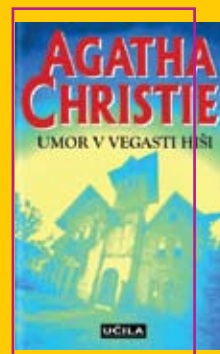
Vsem že dobro znana pisateljica kriminalnih romanov, Agatha Christie, tudi s tem delom ni razočarala. Ravno nasprotno. Tri generacije ugledne družine živijo pod isto streho, pod katero se zgodi umor. Ubit je stari oče, ki je ustanovil uspešno podjetje. Zastrupljen je bil na način, ki ga je sam nekoč predlagal, torej mora biti morilec nekdo znotraj družine. Ves čas napeta, morda malo prekratka zgodba.

★ John Grisham: **POZIV**

Kaj dobimo, če vzamemo dva brata (dobrega in malo manj dobrega) in ostarelega očeta, ki pozneje umre? Zapleti, razpleti in 3,1 milijon dolarjev in konec, ki vam vzame sapo.

★ Minette Walters: **LISJAK**

Shenstead je majhen kraj z veliko skrivnostmi. Nekega dne Ailso Lockyer – Lisjak najde mrtvo na njenem vrtu, oblečeno samo v spalno srajco in prekrito s krvavimi madeži. Smrt sicer razglasijo za naravno, a nekateri še vedno obtožujejo njenega moža umora. Le zakaj?

FANTAZIJSKO POLETJE in skrivnosti na plaži

skrivnostna OKNA

LINUX

PO BRANJU ČLANKA IZ PREJŠNJE REVIE SMO USPEŠNO NAMESTILI OPERACIJSKI SISTEM LINUX IN OB ZAGONU RAČUNALNIKA SE NAM PRIŽGE NJEGOVA TEKSTOVNA UKAZNA VRSTICA. PRECEJ ČRN SCENARIJ ZA ZAČETNIKA, A V DANAŠNJIH DISTRIBUCIJAH NA SREČO REDEK. SEVEDA SI ŽELIMO PODOBNO GRAFIČNO OKOLJE, KOT GA POZNA MO IZ OSTALIH OPERACIJSKIH SISTEMOV (NPR. WINDOWS). BREZ DVOMA NAM TO OMOGOČA TUDI LINUX. A NAJPREJ MALO "TEORIJE" ...

V Linuxu grafično okolje deluje na nekoliko drugačen način kot v Windowsih. Za prikazovanje slike na zaslonu skrbi program, imenovan strežnik X (xorg). Vse ostalo je prepuščeno upraviteljem oken, ki so zadolženi za delo z okni. Skrbijo za njihovo odpiranje, zapiranje, premikanje, spreminjanje in še marsikaj drugega.

UPRAVITELJI OKEN

Ker imamo na izbiro zelo veliko število različnih upraviteljev - Kwin, Metacity, IceWM, Fluxbox ..., ki se lahko zelo razlikujejo med seboj, je tudi možnosti za uporabnika veliko. Vsi upravitelji imajo tudi možnost nastavljanja razno raznih parametrov, kar pestrost še poveča. Uporabniški vmesniki se seveda stalno razvijajo. Trenutni hit so okenski upravitelji, ki za svoje delovanje izkoriščajo možnosti, ki jih ponujajo moderne 3D grafične kartice.

BERLY (www.beryl-project.org) je eden izmed trenutno trendnih upraviteljev oken. Uporabnika razvaja z zelo lepimi (a precej neuporabnimi) »bombončki«, kot so 3D namizja; drseča, prosojna in senčena okna; dež ali sneg na namizju ... Njegovo delovanje si lahko ogledaš na spletni strani YouTube (www.youtube.com).

NAMIZNO OKOLJE

Še en izraz, ki ga boš velikokrat slišal, je namizno okolje. Gre za programski paket, v katerega je vključen okenski upravitelj in veliko dodatne opreme, ki uporabniku olajša življenje. Tako nas namizna okolja navdušujejo z multimedijskimi programi, s pisarniškimi paketi, z orodji za osebno organizacijo itn. Najbolj znani namizni okolji sta KDE (K Desktop Environment) in GNOME. Ti dve sta tudi najbolj primerni za začetnike, saj ponujata sorazmerno veliko udobja.

KDE (www.kde.org) je od vseh najbolj podoben vsem dobro poznanim Oknom. Z njim prihaja veliko število programov, med katerimi so nekateri tudi zelo uporabni. Veliko aplikacij je integriranih med sabo, kar namizju daje enoten in celovit videz. KDE je privzeto namizno okolje v distribuciji Kubuntu (www.kubuntu.org).

GNOME (www.gnome.org) mu je zelo podoben, le da ima vključene nekaj manj dodatne programske opreme. Je privzeto namizno okolje v distribuciji Ubuntu (www.ubuntulinux.org). Seveda lahko na vsaki distribuciji uporabljaš popolnoma poljubno namizno okolje ali okenski upravljalnik. Nekaj primerov različnih Gnome namiznih okolij: <http://art.gnome.org/screenshots>.

KAKŠNA OKNA NAJ IZBEREM?

To je popolnoma subjektivna odločitev vsakega posameznika, saj imajo vse rešitve svoje dobre in slabe strani. Avtor tega članka je v svoji »karieri« zamenjal že nekaj kombinacij. Enostavnega recepta žal ni, zato se mora vsak uporabnik odločiti na podlagi svojega okusa in predhodnih izkušenj.

Na področju proste programske opreme so zelo aktivni v Multimedijem centru Kiberpipa na Kersnikovi 6 v Ljubljani (www.kiberpipa.org), kjer ti bodo z veseljem priskočili na pomoč. Organizirajo tudi srečanja, predavanja in delavnice na to temo. Poleg tega imajo zelo zanimiv računalniški muzej (www.kiberpipa.org/muzej). Vstop na vse dogodke v Kiberpipi je brezplačen.

Spacecraft: Mars 3 Lander (USSR)

Location: 45S, 158W

Launched: 1971

Results: First successful landing on Mars, sent signal for 20 seconds after landing.

Zemlja, luna, MARS

SPLETNI ZEMLJEVIDI OBSTAJAJO NA INTERNETU ŽE KAR NEKAJ ČASA. KORISTNI SO ZA VEČ STVARI – Z NJIMI LAHKO NAČRTUJEŠ POTOVANJE, IŠČEŠ RAZLIČNE KRAJE ALI PA PREPROSTO »BRSKAŠ« PO NAŠEM PLANETU. ČE SPLETNI ZEMLJEVID TO OMOGOČA, LAHKO STVARI POGLEDAŠ TUDI IZ 3D PERSPEKTIVE, VRTIŠ SLIKO, UŽIVAŠ V POGLEDU IN SE SKORAJ POČUTIŠ, DA SI DEJANSKO TAM. ČE NI DRUGEGA RAZLOGA, SI VSAK ZAGOTOVO ŽELI VIDETI SVOJO HIŠO, IGRIŠČE ALI NAJLJUBŠI HRIB Z ZRAKA. TUDI TISTE, KI JIH TA STVAR SPLOH NE ZANIMA, BO SIGURNO PREMAMILO DEJSTVO, DA LAHKO PREKO SPLETNEGA ZEMLJEVIDA POGLEDAJO, ČE JE ŽOGA IZPRED DVEH LET ŠE VEDNO NA STREHI*.

** Zaenkrat nemogoče zaradi preslabe resolucije slike.*

GOOGLE MAPS

Eno izmed prvih podjetij, ki se je zelo uspešno lotilo postavljanja spletnega zemljevida, je Google. **GOOGLE MAPS** (<http://maps.google.com>) ponujajo tri različne poglede na Zemljo – kot zemljevid, kot satelitski posnetek in kot kombinacija obeh. Slednja je zelo dobrodošla, saj lahko tam, kjer so satelitski posnetki slabši, zlahka opaziš, kje točno potekajo ceste in različne ulice. Z Google Maps si lahko načrtuješ svojo pot za potovanje, shranjuješ lokacije na zemljevidu, iščeš podjetja, trgovine, restavracije in še več. Pri npr. restavracijah lahko izveš celo mnenja in kritike drugih gostov. Pri načrtovanju poti ti Google Maps načrtuje pot korak za korakom in celo predvidi čas potovanja glede na lokacije. Žal pa so trenutno najbolj popolni zemljevidi za Severno Ameriko.

Zelo zanimiva je tudi najnovejša pridobitev, ki se imenuje **MY MAPS**. Tukaj lahko uporabniki s celega sveta načrtujejo in opisujejo svoje poti, priporočajo kraje za postanek in vse to opremijo s slikami, ter video in avdio materialom. To pa nato takoj delijo z drugimi uporabniki.

Google poleg Google Maps ponuja še podoben produkt, ki se imenuje **GOOGLE EARTH**. To je samostojen program, nekakšna nadgradnja Google Maps, ki si ga lahko namestiš na računalnik in z njim »brskaš« po Zemlji.

Še nekaj: če poskusiš poiskati pot med Severno Ameriko in Evropo (očitno nemogoče z avtom), ti Google Maps za šalo predlaga, da »preplavaš Atlantski ocean«.

GOOGLE V VESOLJU

Google ima ambicije, o tem ni dvoma. V počastitev prvega pristanka so Google in NASA na ogled postavili površje **LUNE** (<http://moon.google.com>). Na zemljevidu Lune so naredili tudi zaznamke, kje točno so pristali Apollo astronauti. Posebno presenečenje pa čaka tiste, ki bodo maksimalno približali sliko površja Lune!

Tudi pri projektu **GOOGLE MARS** (<http://mars.google.com>) je pomagala NASA. Skupaj so ustvarili ene izmed najbolj podrobnih kart Marsa. Pravi užitek in paša za oči za vse, ki radi gledate v nebo. Na voljo so tudi trije načini gledanja površja in še marsikaj zanimivega.

MSN VIRTUAL EARTH

Microsoftov **VIRTUAL EARTH** (<http://maps.live.com/>) je odgovor na Google Maps. Ponuja vse naštetje stvari kot Google Maps, čeprav je še bolj na začetku in tekmeč trenutno pokriva več sveta. V nasprotju z Google Maps pa lahko npr. takoj, ko prideš z letala, odsrfaš na Virtual Earth, klikneš gumb »Locate Me« in že imaš podatke o hotelih, restavracijah in spojevalnicah avtov. Vse si lahko napišeš v priročno virtualno beležko in hop – načrt za tvoj dan je nared.

Virtual Earth ima tudi unikatno in zelo uporabno funkcijo, imenovano **BIRD'S EYE MAPS**, ki je trenutno na voljo za vsa glavna mesta v ZDA. S to funkcijo lahko vidiš vsako mesto, zgradbo, kraj z vseh štirih kotov. Izkušnja je podobna letenju z letalom. Na tak način lahko bolje raziskuješ določeno mesto kot pa pri pregledovanju mest s satelitskim pogledom,

kjer lahko vidiš le vrhove zgradb. Slike v tem pogledu so posnete pri veliki resoluciji in ti pokažejo odlično podobo določenega mesta.

Virtual Earth omogoča še eno revolucionarno funkcijo – v dveh mestih (Seattle in San Francisco) je možna tudi dobesečna vožnja (z dirkalnim ali športnim avtom) ali hoja skozi center mesta. Zadeva pa zaenkrat deluje le kot predogled: <http://preview.local.live.com>.

Kot pri Google Maps in še kakšnem drugem spletnem zemljevidu je tudi tukaj problem z avtorsko zaščitenimi podatki v določenih državah. Zakoni prepovedujejo prikazovanje določenih objektov in podatkov, pa naj bo to zaradi varnosti ali kakšnega drugega razloga. Navadnemu smrtniku verjetno ne bo nikoli omogočeno imeti Zemlje resnično na dlani.

NAJDI SI ZEMLJEVID

Tudi Slovenci imamo svoj delež pogače na trgu spletnih zemljevidov. Na spletni strani <http://zemljevid.najdi.si> je celoten zemljevid Slovenije, po katerem lahko iščeš ulice, ceste in hiše oz. stanovanja do številke natančno. Iskanje določene lokacije v naši mali podalpski deželi ne bo več problem. Žal pa ta spletni zemljevid nima satelitskih posnetkov, ampak nič zato – še vedno je zelo koristen in uporaben.

GEOPEDIA

Od maja letos pa imamo v slovenskem prostoru tudi prvi interaktivni tematski atlas, ki nosi ime **Geopedia** (<http://portal.geopedia.si>). Ima zelo koristno in zanimivo lastnost – svojim uporabnikom omogoča dodajanje in urejanje različnih vsebin o Sloveniji. Geopedia je atlas, ki deluje kot enciklopedija – s stalnim urejanjem vsebin se bo baza širila in tako postala shramba znanja o Sloveniji. Interaktivni atlas pa je tudi namenjen ozaveščanju javnosti o podnebnih spremembah in varovanju okolja. Med drugim lahko v aplikaciji Geopedia najdeš podatke o taljenju Triglavskega ledenika, simulacijo dviga morske gladine na slovenski obali, analize o stanju okolja v Sloveniji in še in še. Vključi se in aktivno soustvarjaj novi atlas Slovenije!

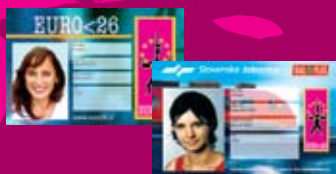
POLETNI JURNIK

NEKEGA EURO<26 FRIKA

	KAJ BOM POČEL?	KOLIKO STANE?	KOLIKO STANE Z EURO<26?
JUNIJ			
20	KONCERT MARILYN MANSONA. TO MORAM VIDET!	30 €	27 €
26	EN MESEC DELA V KOPRU. GREM Z VLAKOM TJA IN NAZAJ	17,82 €	12,46 € *
JULIJ			
2	PO NOVO FRIZURO K IRENI	20 €	15 €
4	PO SKEJTERKE IN HLAČE V O!BALO IN DOK?	144,38 €	129,94 €
5	PRIDE NA OBISK PUNCA. JO PELJEM NA MASAŽO V DIAMANT. SEM GENTLEMAN, A?	35 €	31,5 €
20	KONEC DELA :) IN PIČIM K JANU V MARIBOR. PRVIČ SE BOM PELJAL Z ICS-OM	25,3 €	17,72 € *
21	GA MALO ZAŽURAMO, DOL PA GREVA V AKVARIJ. MAJO NEKE HUDE KAČE BAJE	4 €	3,2 €
AVGUST			
1	EVO, MOJ ROJSTNI DAN! BABICA ČASTI KRF. GREM S COLLEGIUMOM	69 €	54 €
13	KER MI PADE ŠE NEKAJ FIČNIKOV ZA RD, KUPIM NOV COMP PRI ANNIJU. NUJNO RABIM!	859 €	773,1 €
24	PRIDEJO KOLEGI IZ AVSTRNE. KAJ NAJ POČNEMO V LJ? A, NOČNI OGLED Z LADJICO!	10 €	6,3 €
25	PA ŠE CELODNEVNO NAMAKANJE V ATLANTISU	12,50 €	9,37 €
31	EVO, SQL JE TU. PIKA NA I TEH POČITNIC BO SKOK Z BUNGEJEM. TOP EXTREME ME ČAKA. SI UPAM?	40 €	36 €

* SAMO S KARTICO SŽ-EURO<26.

HA, Z EURO<26 PRIHRANIM 151,41 €!

Že veš kaj boš ti počel poleti?

WWW.EURO26.SI

